БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 93 (13410)
1971 оной апрелиин 20, вторник

Сэн 2 мүнгэн

Советскэ Союзай ажалшад! Коммунис байгуулалтын шэнэ амжалтануудые түйлахын түлөө урагшаа дабшагты!

(КПСС-эй ЦК-гай уряануудhаа).

РЕСПУБЛИКА ДОТОРНАЙ КОММУНИС СУББОТНИК ЕХЭ ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР, ДЭБЖЭЛТЭТЭЙГЭЭР ҮНГЭРӨӨ!

...ЗЭЛ СУРТАЛАЙ ...ҮДЭЛМЭРИИН ГОЛ ...РИЛГО

...С-эй XXIV съездын материалнуудые республикымнай бүхы ...түйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр шудалжа байна. Съезд дээрэ ...ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн ...элидхэлэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ ...Н. Косыгинай хэһэн элидхэлэй, абтаһан Резолюцинн, деле...ажалшадай хэлэһэн, тэндэ абтаһан бусад документнүүдэй ...бүхэн гүнзэгы һонирхол татана, зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэнэ. ...гүй яахаб! Съездын документнүүд бүхы удха шанараараа, ...ороо совет арадай аша туһада, тэрэнэй ажаһуудал ба ажал ...шадань улам һайжаруулгада бүрин зорюулагдана ха юм. ...ажалшан бүхэнэй урма зориг бадаруулна, габьяата ажалда ...рана.

...промышленна предприяти, колхоз, совхоз бүхэндэ эр...ай дэлисэ улам үргэдэнэ, юһэдэхи табан жэлэй түсэб, даа...е дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн бүри хүсэ ехэ...

...тическэ, ажалай дэбжэлтын иимэ оршон байдалда партий ...цинууд үзэл сурталай хүдэлмэрие үргэнөөр, тодорхой...ын зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор ябуулхые орол...удэрнүүдтэ партиин райкомууд, парткомууд, партийна ...низацинууд хүн зоной дунда ойлгуууламжын хүдэлмэрие ...шэнэ, нүлөө ехэтэй онол арганууды хэрэглэжэ эхилээ. ...ездын материалнуудаар лекци, элидхэл, хөөрэлдөө хэг...на, съездын делегадуудтай уулзалганууд болоно, соёлой ...харуулан ойлгуулха агитацие үргэнөөр эмхидхэнэ, пар...тетскэ, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд энэ хүдэл...эбхитэйгээр хабаадуулагдана. Республикымнай эрдэмтэд, ...болон искусствын ажал ябуулагшад ехэ хүдэлмэриин ...Богонёор хэлэбэл, үзэл сурталай бүхы хүдэлмэрилэгшэд, ...мунистнууд съездын документнүүдые олониитэдэ ойлгуул...мэрие өөһэдынгөө нангин уялга дээрэ тооложо, эдэбхи...тэйгээр энэ хүдэлмэридэ хабаадалсана.

...ото элидхэл соогоо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секре...р Л. И. Брежнев иигэжэ онсолон тэмдэглээ һэн: ...талай, пропагандын, ниитэ-ойлгуууламжын хүдэлмэри — ...партиин ажал ябуулгын шухала, харюусалгатай хэрэг ...ын бүхы үзэл сурталай хүдэлмэрие шангадхаха шухала ...ральна Комитет тоолоно, тиин нэн түрүүн коммунис уг зо...анай байгуулалтын тодорхой зорилгонуудые бүри эдэбхи...ын хараатайгаар нэбтэрүүлэн ойлгуулха хэрэг партиин ...пропагандын, ниитэ-ойлгуууламжын хүдэлмэридэ гол һуу...ёһотой». Бүхы партийна организацинууд, бүхы коммунист ...ө энэ заабарие ажал хэрэгэйнгээ хүтэлбэри болгоно.

...С-эй XXIV съезд — партиин, арадай ажабайдалда, ажал ...түүхын удха шанартай хэрэг мүн. Съезд манай обществын ...болон оюун ухаанай асари ехэ, жэл ерэхэ бүри ургажа ...е хүсые харуулаа, совет арадай манлай — Коммунис пар...ын болон дотоодын политикын сэсэн мэргэн, хэлбэришэгүй ...бэелүүлэгдэжэ байһые, марксизм-ленинизмдэ, пролетар...ционализмда тэрэнэй хододоо үнэн сэхэ байдагые бүхы ...дахинаа элирүүлэн харуулаа. Партиин XXIII съездын ...нүүдые, КПСС-эй Программа дотор табигдаһан зорилго...үүлхын түлөө тэмсэжэ, парти, совет арад коммунис бай...ехэ амжалта туйлаа, коммунис замаар урагшаа дабшаж...даан болоо, уласхоорондын оршон байдалда Советскэ Сою...хүндэ дээрэ үргэгдөө, хэһэн ажал хэрэгынь улам үргэн ...гүнзэгы удха шанартай, холын хараатай, тиимэһээ бүри ...эй болоно байнхай.

...ын баталан абаһан 1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ...хөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын ...үүд—манай экономикын, соёл культурын саашанхи хүг...тодорхой зорилгонууд мүн болоно. Юһэдэхи түсэбтэ табан ...коммунизмын замаар совет обществын саашадаа даб...коммунис обществын материально-техническэ үндэһэ һуу...гада, ороной экономическа, бэеэ хамгаалха хүсэ шада...жүүлгэдэ шухала шата болохо юм гээд нүхэр Л. И. Бреж...доторо онсолон тэмдэглээ һэн.

...шэнэ табан жэлэй гол зорилго—арадай ажаһуудалые, ...ые улам һайжаруулха ябадал болоно. Арадай ажаһууда...баян дэлгэр, болбосон болгохо гээшэ партиин эгээн дээдын ...мүн. Энэ хараа шугам оршожо байгаа шэнэ табан жэлдэ ...эхэһээ гадна, мүн саашадаашье саг үргэлжэ бэелүүлэгдэ...тиихэдээ бүхы арадай ажахы энэ хэрэгтэ зорюулагдахаар ...на. Энээн тухай дэлгэрэнгыгээр, гүнзэгыгөөр, нютагай ба...дэһэлэн, хүн зондо хөөрэжэ үгэхэ гээшэ онсо шухала.

...арад КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые гүн ...дэмжэнэ, хүлеэн абаа. Тэдэ шиидхэбэринүүд хүн бүхэндэ ...хүн бүхэнэй хуби заяанда нүлөө үзүүлхэ байна, хүн бүхэ...тодорхой зорилго табина, тиимэһээ хүн бүхэнэй һонирхол ...коммунис байгуулалтадаа шэнэ амжалта илалта туйлахын ...һайнаар, эдэбхи үүсхэлтэйгээр, аша үрэ ехэтэйгээр хүдэл...гэжэ ажалшан бүхэн гүнзэгыгөөр ойлгоно. Манай агууехэ ...һалбаран хүгжэхын тула габьяата ажалай үльгэр жэ...ужа байхыень хүдэлмэришэд, колхознигууд, арадай ин...болон бүхы совет арадые съезд уряалаа.

...ажалшад, тэрэ тоодо Буряадай республикын бүхы ажал...V съездын шиидхэбэринүүдые хүсэдөөр бэелүүлхэ байһан ...ажал хэрэгээрээ элирхэйлэн батална.

...партийна организацинуудай, бүхы коммунистнуудай уялга ...дын материалнуудые хүн зондо ойлгуулха, тэрэнэй шиид...дые бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы ажалшадые элсүүлхэ хүдэл...саг сагай эрилтын хэмжээндэ хүргэхын тула үдэр бүриин ан...долго гаргаха байна. Энээндэ үзэл суртал нэбтэрүүлдэг ...үүд, хүдэлмэрилэгшэд бүгэдөөрэн хабаадаха зэргэтэй. ...мэрингөө онол арга улам оншотой, дэлисэтэй, аша үрэ ...охо шухала. Иимэл эрилтэ үзэл сурталай бүхы хүдэл...дэ, бүхы партийна организацинуудта КПСС-эй XXIV ...шиидхэбэринүүд табина.

...дые марксизм-ленинизмын үзэл бодолоор, суртал бо...литическэ талаар нугаршагүй хатуу байхаар, коммунис ...аар хүмүүжүүлгэ хадаа партийна организацинуудай үзэл ...хүдэлмэриин гол зорилго байһан вандаа үлэнэ гэжэ съезд ...тэмдэглэнэ.

...ХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ СОВХОЗОЙ ...ХҮДЭЛМЭРИШЭДТЭЙ УУЛЗАБА

...(Молдавиин ССР), ап... (ТАСС-ай корр.). БКП...дэ хабаадаха КПСС-эй ...толгойлогшо, КПСС-эй ...еральна секретарь Л. И. ...делегациин гэшүүд: КПСС-...Политбюрогой гэшүүн, Ук...Р-эй Министрнүүдэй Со...үүлэгшэ В. В. Щербицкий, ...ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ...агые даагша К. В. Руса...эй ЦК-гай гэшүүндэ кан...С-эй Новгородско обко...ын секретарь В. Н. Ба...офи ошохо замдаа хилэ ша...ны станцида тогтоходоо, ...Коммунис партиин ба республикын правительствын хүтэлбэриин уряалаар «Прут» гэжэ совхоздо мүнөөдэр хүрөө, мянга гаран гектар талмай дээрэ һуулгагдаһан шухаг пальметтнэ саадые хараһан байна.

Л. И. Брежнев, делегациин гэшүүд саад соо хэгдэжэ байһан хабарай хүдэлмэритэй, тэрэнэй хүгжэлтын саашанхи хараа замтай танилсаа. Нүхэр Брежнев хүдэлмэришэдтэй уулзаа, тэдэнэй ажаһуудалаар, ажалай эрхэ байдалаар һонирхоо. Өөрынгөө ажахы тухай, партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые совхозой коллективэй нэгэн һаналтайгаар һайшааһан тухай хэлээ.

...РЫЕ ТОЙРОН ДАБШАДАГ „САЛЮТ" ...НАУЧНА СТАНЦИ ТАБИГДАБА

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

...уулинай дайдые шэнжэлхэ программын ёһоор, бумбэрсэг ...тойрон дабшадаг «Салют» гэжэ научна станци 1971 оной ...19-дэ Советскэ Союзһаа табигдаба.

...и урид хараалагдаһанда дүтэрхы иимэ замда гаргагдаа: ...зарай нюрууһаа эгээн холонь (апогей)—222 километртэ; ...зарай нюрууһаа эгээн дүтэнь (перигей)—200 километртэ, ...51,6 градус һөөлжүүгээр ниидэхэ; ...зарые 88,5 минутын турша соо тойрохо байна.

...циин конструкцие ба борт дээрэхи оньһото түхеэрэлгэнүү...үүдые шалган таараалдуулха, замбуулинай дайда соо науч...лгэнүүд болон туршалгануудые хэхэ зорилгоор станци...

...метрическэ мэдээнүүдэй ёһоор, станциин оньһото түхеэрэл...грегадуул болон научна аппаратура гэмгүй һайнаар хүдэл...лго-согсололгын центр абтаһан мэдээсэлнүүдые шэнжэлжэ

— Улаан-Үдэ станцида «Россия» поезд хүрэжэ ерэбэ, — гэжэ диктор соносхобо. Хүрзэ, хамуур барижа, вокзал сэбэрлэжэ байһан хүнүүд поездые жолоодон ерэһэн машинист, тэрэнэй туһалагшада амар мэндэ хүргэнэд, амаршалнад.

— Коммунис субботнигой гаряагүйгөөр мордохуулна. Иимэ гуримаар поезднуудые ябуулхада ехэ ашатай юм. Электрын элшэ хүсэн, түлишэ ехээр арьбалагдадаг. Тиимэһээ локомотивна бригаданууд энэ үдэр поезднуудые тусхай графигаар жолоодон ябуулба.

Депогой гол цехүүдэй коллективүүд ажалай юрын даабари дүүргэбэ. Локомотивуудые заһабарилагшад заһабарилгын хүдэлмэри хэһэн, электроаппаратура шалгагшад, тодхогшод, ондоошье мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэд дууһан ажалдаа гаража, хэхэ юумэеэ бүтээһэн байна.

ТУСХАЙ ГРАФИГААР

үдэр олонхи поезднууд тусхай графигаар ябуулагдажа байна,— гэжэ локомотивна депогой парткомой секретарь Николай Иванович Кузнецов тайлбарилна.

Электровозой машинист Михаил Ефимович Иванов Слюдянка станциһаа энэ поездые бушуу түргэнөөр жолоодон ябуулаа. Түмэр замай транспортда ажалай сүүдхэ 24 сагһаа эхилдэг. Тэрэнһээ хойшо локомотивна хэдэн арбаад бригада халаандаа гаража, поезднуудые бушуу түргэнөөр жолоодон ябуулха графигаар ажаллаба.

Петровск-Забайкальск станци хүрэхэ ашаанай поездые электровозой машинист Александр Андреевич Егоров жолоодон гараба. Арадай ажахын шухала ашаа тээһэн энэ состав хараалагдаһан сагһаа урид хэрэгтэй газартаа хүргэгдэхэ юм. Станци, пунктнуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ үдэр мүн лэ ажалай вахтада жагсажа, поезднуудые бушуу түргэнөөр ябуулха график сахихын тула арга хангана, поезднуудые саашанхи замдань таһал-

ри дүүргэв. ...

Николай Иванович Кузнецовтой депогой олон тоото цехүүдээр ябажа хараабди. Хаа хаанагүй һүр жабхаланта хүгжэм соностоно. Эршэ зориг бадаруулма хүгжэмэй зэдэлжэ байхада ажаллахадашье урматай, бүтээсэтэй.

Электровоз заһабарилгын цех депогой гол үйлэдбэринүүдэй нэгэн. Цехые үргэдхэхэ, һэльбэн шэнэдхэхэтэй хамта, аян замда гараха электровозууд заһабарилагдана. Эндэ хүлгөөтэй, хүн бүхэн сүлөөгүй. Тиимэ байхашье ёһотой. Субботнигой үдэр 5 электровоз заһабарилха гэжэ тэдэнэр шиидэһэн юм. Энэнь юрын үдэрэй даабариһаа һураггүй ехэ. Слесарьнууд Виктор Ивлевич Бодров, Валентин Иванович Голубев, Геннадий Иосифович Тютрин даабаряа холо үлүүлэн дүүргэбэ. Мастер Валентин Иванович Голубев энэ үдэр слесариин ажал һайнаар бүтээбэ.

Главна механигай таһагай хүдэлмэрилэгшэд харюусалгатай зорилго урдаа табяа. Цехүүдэй технологическа түхеэрэлгэ шалгаха, хэрэгтэй заһабари хэхэ уялгаяа бодото дээрэнь дүүргээ. Дизельнэ, аппаратна, аккумуляторна, депогой бүхы цехүүдэй хүдэлмэришэд даабаряа 4—5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ хараалаад, бодото дээрээ һураггүй ехэ ажал хэһэн байна. Тепловоз заһабарилагшад нэгэ тепловозые болзорһоонь урид заһабарилжа тушааба.

Графигай ёһоор энэ үдэр ажалһаа сүлөөтэй бусад хүдэлмэрилэгшэд депогой газаа, досоо талые сэбэрлээ, шорой тооһо хамаһан, сонхо, үүдэ шэрдэһэн юм. Шорой тооһо хамаһан бүлэг хүдэлмэрилэгшэд забһарлалга хэжэ, тамхилжа байба. Тиихэдээ партиин XXIV съездын делегат Александр Михайлович Барановые тойрон, съездын һонин тухай, өөрынгөө һанал бодол тухай хөөрэхыень гуйна. Нүхэр Баранов энэ үдэр аян замда гараагүй, бусад нүхэдтэеэ хамта ондоо ажал хэлсээ.

Улаан-Үдын локомотивна депогой 1500 гаран хүдэлмэрилэгшэд коммунис субботнигто гаража, олоһон мүнгэ, хэһэн ажалаа табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ жасада оруулһан байна. Тобшолон хэлэхэдэ, энэ үдэр үйлэдбэриин даабари 10 — 15 процентээр үлүүлэн дүүргэгдээ. Түмэр замшад Эхэ оронойнгоо хүсэ шадал арьбадхаха хэрэгтэ өөһэдынгөө туһа нэмэри оруулһандаа баяртай, урматай байбад.

С. БАРДАМОВА.

ҮНДЭР БҮТЭЭСЭТЭ АЖАЛ

Үглөөнэй найман сагта Үдын урда бэеын томо томо байшангуудай хүн зон бултадаа яаралтайгаар алхалалдана.

Нарин сэмбын фабрика ошожо, репортаж бэшэхэ даабритай аад, тиишэ шэглэнэб. Эндэ дүтэлжэ ерэхэдэмни, фабрикын наана трамвайн харгы заһадаг албатан олон. Рельснүүдые һэлгэжэ байна.

Нарин сэмбын фабрикын наада тээхи сэсэрлиг соо түмэр тармуурнуудые бариһан эхэнэрнүүд дүүрэн, хагда, мүшэр, бог тармажа галдана. Наада тээнь байһан нэгэ эхэнэртэ хандабаб. Мэндэшэлэлдээд:

— Субботнигто гараад хүдэлжэ байна гүт? — гэбэб.

— Тиигэнэ. Эндэ хүдэлжэ байгаашад — фабрикын управлениин алба хаагшад гээшэ, — гэжэ тэрэ эхэнэрни харюусаба. Тиигээд заводой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ Л. М. Пушкина тээ тэрэ ябана гээд заажа үгэбэ.

Залуу басаган Галина Дугарова нарин сэмбын фабрикада хүдэлжэ эхилһээр түрүүшынхиеэ коммунис субботнигто хабаадалсаба. Энэ үдэр тэрэ урдынхиһаа үлүү һайнаар ажаллаһан байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Лидия Михайловнада ушар шалтагаанаа хэлэхэдэмни:

— Оо, үсэгэлдэр, уржадэр, саада тээньшье — Д. К. Тумуровагаймнай ерэлгэн соогуур манайда олон корреспондентнүүд ябаа һэн лэ. Магнитофондошье бэшэжэ абаа, фотоаппарадаар буулгаашье һэн, — гээд Л. М. Пушкина столойнгоо түлхюур гартаа орхёод ерэһэндээ гэмшэһэн янзатай урдаһаам хараба. Энээнэй урда тээхи нэгэ амаралтын үдэр манай хүдэлмэришэд субботнигто хэхэ ажалаа бүтээгээ һэн. Тэрэнээ согсолһон тоо баримтанууд, жэшээнүүд хуул бии юм һэн стол соомни, — гээд түлхюурээ асархаяа гэр тээшээ шэглэбэ.

Энэ субботнигой үдэр фабрикын хүдэлмэришэд бултадаа хүдэлдэг ажалдаа гаранхай. Эдэнэрэй 164-ниинь фабрикынгаа хашаа соохие, гэр байрануудай хажуугаархие, сэсэрлиг (сквер), үрэ жэмэсэй саадые сэбэрлэнэ, арилгана. Баригдажа дүүргэгдэхэеэ байһан фабрикын наян байратай томо гэгшын байшангай хажуугаархие сэбэрлэхэ, элдэбын хэрэгсэлнүүд болон шэл суглуулжа, складта ябталха хүдэлмэридэ хорёод хүн хабаадана, арбаад хүн ойдо гаранхай.

Лидия Михайловна уданшьегүй ерэжэ, машинкаар сохигдоһон саарһа намда үгэбэ. Тэндэһээнь хэдэ хэдэн тоо, эрхимүүдэй нэрэ дурдая:

Субботнигой үедэ (мүнөөдэрэйхие оруулангүйгөөр) хоёр тонно утаһан ээрэгдээ, 4 мянган метр суровья (хүсэд сэбэрлэг дээгүй эд) бэлдэгдээ, гурба мянган метр бүд нэхэгдээ. 108 мянган түхэригэй бэлэн продукци худалдагдаһан, 6 мянган түхэригэй олзо ороһон байна.

Урид тоолоһоной ёһоор, юһэдэхи табан жэлэй жасада 2,5 мянган түхэриг оруулагдаха гэжэ багсаагдана. Долоон часай хүдэлмэрие олон хүдэлмэришэд һүниндөө зургаан часай туршада бүтээдэг байба. Жэшээнь, сэмбэ нэхэгшэ А. Л. Абрамова 8 часай нормые 6 час соо дүүргэжэ шадаа. Үйлэдбэриингөө нормо 120 процентээр дүүргээд, 30 метр суровья үгөө. Бүд нэхэгшэ Г. М. Еременок гэгшэ мүн иимэ үрэ дүн туйлаа гээд эндэнь бэшээтэй. Иимэ жэшээнүүд эндэнь олоор дурдагданхай.

И. К. Ивановой хүтэлбэрилдэг оньһожоруулгын бригада цехтэ юумэ зөөхэ түхеэрэлгэ хэһэн байна.

КПСС-эй XXIV съездын нэрэмжэтэ нүхэр Лобановагай бригада субботнигой үедэ 179 метр суровья нэхэһэн байна. Энэ бригадын хүдэлмэришэд эрхим шанартай продукци үгөө, үндэр бүтээсэтэйгөөр хүдэлөө.

Д. ЖУГДУРОВА.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ҺАЙНДЭР

Апрелиин 17. Оронойнмай түүхэдэ орохо коммунис субботнигой нангин үдэр! Хабарай энэ үдэрые Буряадай хладокомбинадай хүдэлмэришэд ба алба хаагшад үнинэй хүлеэгээ һэн...

Үглөөгүүр эртэ хүн бүхэн өөрынгөө ажал тээшэ яарана. Хладокомбинадай директор Цырен-Дондок Гармажапов, партийна организациин секретарь З. М. Коленкова, мүн профсоюзна организациин түрүүлэгшэ М. М. Зубрицкая гэгшэд хүдэлмэришэдөө угтан, коммунис субботнигоор амаршалаад, һайнаар ажаллахыень хүсэбэ.

Тиигээд хүн бүхэн урда тээнь хараалагдаһан түсэбэй ёһоор хүдэлжэ оробо. Механическа цех — хладокомбинадай томохон участок. Тус цехэй начальник Н. В. Егоров түрүүтэй булта нэгэ хүн шэнгеэр коммунис субботнигто хабаадаа. Илангаяа М. Токарь, В. Аксенов, Б. Шагжиев болон бусад амжалтатайгаар хүдэлөө. Тиигэжэ гүрэндөө 10 тонно хара түмэрэй хаядаһа суглуулаа.

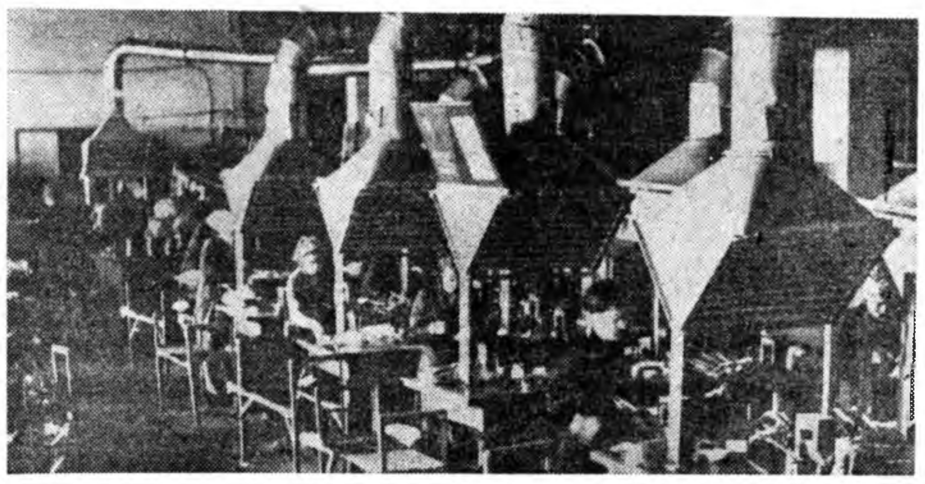
Мүн компрессорнэ цехэй габшагай залуу хүбүүд энэ үдэр ёһотойл ажалай журам харуулаа. Тэдэнэр 3 вагон маргарин ба малай тоһон, нэгэ вагон хүргэгдэһэн загаһа буулгаба. Хамтадаа 107 тонно хэмжээнэй ажал хэбэ.

Мүн технологическа цехэй коллектив баһал бэшэнһээ зааханшье дутуугүй ажаллаа. Тус цехэй хүдэлмэришэдэй дунда халуун ажалай мүрысөөн дэлгэрээ. Энэ цехэй ажалшад М. Чебунин, Т. Пакеев, О. Колмогоров болон бусад субботнигто эдэбхитэйгээр хандажа магтуулба.

— Эдэшни хүдэлжэшье, амаржашье шадаха хүнүүд. Иимэ зонтой юумэ хэхэдэ урматай, — гэжэ парторганизациин секретарь З. Коленкова хөөрэнэ.

Энэ гайхамшагта коммунис субботнигто Буряадай хладокомбинадай ажалшад булта хабаадалсажа, хэниинь хэншье гэшэгүй һайнаар хүдэлжэ, хэһэн ажалайнгаа мүнгэ зөөрие гүрэнэйнгөө жасада оруулба.

Б. ШАГЖИТАРОВ.

Коммунис субботнигой үдэр Улаан-Үдын «Электромашина» заводто ехэ хүдэлмэри хэгдэбэ. Эндэхи хүдэлмэришэд машина, станогуудайнгаа хажууда хүдэлжэ, шухала даабаринуудые дүүргэээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой электромеханическа цех соо.

Л. МАШАНОВАЙ фото.

ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАА

БАГДАРИН. Манай Баунтын аймагай ажалшад үнгэрэгшэ субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадаба.

«Ажал, эб найрамдал, коммунизм», «Юһэдэхи табан жэлэй фонддо—манай хубита», «Субботник—коммунизмын һургуули» гэхэ мэтэ лозунгнууд доро 4110 гаран хүн ажалда гараһан байна. Тэдэнэр элдэб ажал хээ. Жэшээнь, Багдариндахи предприятинууд хүдэлдэг янзаараа ажаллаа. Тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ юумэн хэгдээ, шорой шохой хамагдаһан, палисаднигууд будагдаһан байна. Олон хүнүүд барилгын модо отолоо, тэрэнээ шэрэжэ ойһоо гаргаа. «Рассвет», «Заветы Ленина», «Путь к коммунизму» колхозуудта малай байранууд заһабарилагдаһан байна.

Субботнигто хабаадагшад апрелиин 17-ной үдэр хүдэлжэ, олоһон 15,5 мянган түхэриг салингаа юһэдэхи табан жэлэй фонддо үгөө.

Г. ГАЛИЕВ,
Баунтын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

ҮҮСХЭЛТЭЙГЭЭР

Хабарай шанга наранай элшэ Гусиноозерскын томо томо байшан гэрнүүдэй уужам һаруул сонхонуудай шэлдэ тудажа, тосхоние бүри гэрэлтэй болгоһон шэнгеэр үзэгдэнэ. Коммунис субботнигто хабаадалсахаяа сугларагшад хүхюу зугаатай, шадаалһаа ехэ ажал хүдэлмэри бүтээхээр бэеэ зэһэнхэй.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо суботник айхабтар эдэбхитэйгээр үнгэргэгдөө. Субботнигто хабаадалсаһан 981 хүн шэбхэ малтаа, 80 гектарай нуга сабшалан сэбэрлээ. Лугомелиоративна отрядта 16 машина шулуу шэрээ. Тиигэжэ энэ ажахыда 1867 түхэригэй ажал хүдэлмэри бүтээгдээ.

Тосхоной эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, һургуулиин һурагшад ПМК-697, ГРЭС-эй барилгада хүдэлөө, соёлой парк сэбэрлээ, колхоз ба совхозуудта горитойхон туһаламжа үзүүлээ.

Субботнигто хамтадаа 18541 хүн хабаадажа, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаа.

С. РИНЧИНОВ,
КПСС-эй Сэлэнгын райкомой секретарь.

БРИГАДА БҮХЭН МҮРЫСӨӨ

ЗАГАРАЙ. Субботнигто 22 мянган хүн хабаадаа. Һургуулиин хүүгэдһээ эхилээд, үбгэн наһатай пенсионернүүд хүрэтэрөө ажалда гараһан байна. Апрелиин 17-һоо бүри урид бригаданудай хэхэ ажал хараалагданхай байгаа юм. Тиимэһээ хүнүүд субботнигто ямар ажал хэхэеэ мэдэхэ байжа, ехэ эмхитэйгээр хүдэлбэ. Түрүүшын часһаа эхилжэ бригада, хүн бүхэн хоорондоо мүрысэн ажаллаа.

Нэгэ үдэрэй туршада хэды шэнээн ажал аймаг доторнай хэгдэжэ байһаниинь субботнигой үдэр согсологдоо. Загарайнхид 3,1 мянган кубометр барилгын модо бэлдээ, 3700 кубометр модо таллуулаа, 45 мянган кубометр һургааг отолоо. 35 мянган хэһэг гэрэй модо, 700 кубометр элдэб модо хюрөөдөө. 1460 тонно известняк, 350 мянган тонно доломит малтажа абтаа, 2-БТС-4 маркын 18 тэргэ, 5 автомашина, 2 трактор, автомашинын 8 двигатель, тракторай 2 двигатель заһабарилагдаа. Колхозуудта 470 тонно шэбхэ гаргагдаа, 5 мянган һургааг отологдоо, 340 га сабшалан, 5 километр ханааб сэбэрлэгдээ, 45 тонно түмэр суглуулагдаа...

Бүхы дээрээ 50 гара мянган түхэригэй олзо энэ ажалһаа оробо.

А. РОДИОНОВ,
КПСС-эй Загарайн райкомой секретарь, субботнигой штабай начальник.

10500 ХҮН ХАБААДАБА

Коммунис субботнигто Бэшүүрэй аймагай колхоз, совхозуудай, мүн промышленна предприятинуудай 10.500 хүн эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, хамтадаа 17,5 мянган түхэригэй ажал бүтээбэ.

Зарим ажахынуудай бүтээһэн ажал иимэ: «Дружба» колхоз 1800 түхэриг, Бэшүүрэй совхоз — 1500, Хёлгын совхоз — 1100, «Победа» колхоз — 1000, охин-булагайхид — 1500 түхэриг гүрэнэй жасада оруулаа.

Мүн оёдолой фабрикын, «Сельхозтехникын» таһагай, Хёлгын леспромхозой хүдэлмэрилэгшэд алмагдаһан эд зөөри, материалаар горитойхон продукци гаргаһан байна.

В. ТАНХАЕВ,
КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой секретарь.

ДААБАРИҺАА ГАДУУР 3000 КУБОМЕТР

Худанай леспромхоз «Забайкаллес» комбинадай томо предприятинуудай нэгэндэ тоологдодог. Эндэ бага комплексно 15 бригада бии. Тэдэнэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Петр Власовай даадаг бага комплексно бригада мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Жэлэй эхинһээ хойшо даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэжэ, тус бригадын гэшүүд нэгэнтэ бэшэ түрүү һуури эзэлһэн, шанда хүртэһэн байха юм.

Жэлэй түрүүшын кварталай даабариһаа гадуур 1500 кубометр модо бэлдэхэ гэһэн уялгаяа леспромхозой модошод бүри уридшалан дүүргэбэ. Тэдэнэр кварталайнгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээд, 1500 кубометр модо бэлдэбэ. Март һарада үшөө 1000 гаран кубометр модо бэлдэхэ гэжэ хараалһан. Тиигэжэ жэлэй эхинһээ хойшо даабариһаа гадуур 3000 кубометр модо бэлдэнхэй.

Петр Яковлев, Владимир Костылев, Михаил Паршаков гэгшэдэй хүтэлдэг бага комплексно бригаданууд съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Зурагууд дээрэ:1. леспромхозой түрүү бригадые даагша Петр Власов. 2. Модо отологшод Анатолий Гришагин, Михаил Малков. 3. Эдеэ хоол бэлдэгшэ, ВЛКСМ-эй гэшүүн Галя Хамиева.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

ОЛОНОЙ ХЭРЭГТЭ ОРОЛДОГШО

КОНСЕРВЫН баанхануудые хэблэн гаргадаг машина гэнтэ зогсошобо. Ходол жэгдэхэнээр таршаганажа байдаг абяаниинь таһалдажа, цех соо аали намдуу болошобо.

— Юун боолооб?—гээд хүнүүд һэр-мэр гэлдэбэ. Гансал цехэй начальник тэбдээгүй хэбэртэй. Халаанай даабари дүүргэгдэхэ үшөө уды байба. Тэрэ зогсоһон машинын хажууда найдамтай хүн, коммунист Клавдия Глухова хүдэлнэ гэжэ цехэй начальник мэдэжэ байгаа. Теэд Клавдия Александровна станогоо өөрөө заһахал. Шууяан соо, хооһон түмэр баанхануудай шэнхинээн дундуур хаана, ямар юумэнь эбдэрээб гэжэ алдангүй мэдээд байдаг.

Клавдия Александровна гансашье станогоо шудаланхай бэшэл. Энэ дүршэлтэй бэрхэ хүдэлмэришэн өөрынгөө цехэй ямаршье участогта хүдэлжэ шадаха. Баанхануудые хэблэхэ, оёор, хабхагуудыень һуулгаха хэрэгэй болоо һаань, гагнууришье хэжэ шадаха.

Теэд иимэ дүршэл шадабари хүндэ гансата бии болошодоггүй, оролдолго, эрмэлзэл хэрэгтэй.

Улаан-Үдын мяха-консервын заводто комбинадай түмэр баанха бүтээдэг цехтэ Клавдия Александровна 1948 ондо ерэһэн. Тиихэдэ мастертайгаа дахасалдан, түмэр баанхануудые хэртэ сохин гаргадаг цехэй үүдэ татан ороходоо, арбан долоотой Клава басаган бага зэргэ маргаадшье абаһан байжа болоо. Түрүүшынхеэ станогой дэргэдэ ошожо, дүйгүйгөөр оньһыень хүлөөрөө дараба:

— Шангаар! Шангаар дара! Бү айгыш? Ажалша хүн юушье хэдэг юм шуу. Тэрэнэй шадахагүй юумэн гэжэ байхагүй,—гэжэ мастер гараа мүр дээрэнь табижа хэлээ бэлэй. Мастерай хэлэһэн эдэ үгэнүүдһээ басаганай досоо зориг түрэжэ, һалганаһан гарайнгаа араар һаншаг уруугаа гоожоһон хүйтэн хүлһэ аршаад, зоригтойгоор ажаллажа эхилээ һэн.

Тэрэ гэһээр хори гаран жэл үнгэрбэ. Энэ саг соо нилээд хубилалта болоо. Клавдия Александровнагай хажууда һурагшад мүнөө ажаллана. Теэд тэрэ ходол түрүү зэргэдэ, олондо үльгэр жэшээ харуулжа ябадаг юм...

...Цех яаралтай захил дүүргэхэ болоно. Тэрэниие дүүргэхэдэнь нилээд саг хэрэгтэй байба. Цехэй начальник хүдэлмэришэдөө суглуулаад, байдалаа хөөрэжэ үгэбэ. Хүдэлмэришэд бэе бэеэ харалсаадхиба. Хүн бүхэн хэлэһэн үгыень өөрынхеэрээ ойлгоһон байгаа бшуу. «Халаамнай дүүрээ, ямаршье захил байг лэ, манда ямар хамаатайб. Бидэниие бариха эрхэгүйт» гэжэшье һанаха зариман бии һэн. Тиигээд Клавдия Александровна эгээл түрүүлэн станогтоо ошожо, бэшэ нүхэдөө дахуулан хүдэлөө. Саг соогоо захилынь дүүргэгдээ бэлэй. Коммунист Глухова иигэжэ ямаршье идхалга номнолгогүйгөөр өөрөө жэшээ харуулжа, зониие дахуулдаг заншалтай юм.

Ажабайдалда орёо замууд байдаг. Зарим хүнүүд мэргэжэлээ һэлгээдшье үзэдэг. Клавдия Александровнатай сугтаа хүдэл... хон нүхэд ажалһаа гара... Харин Глухова хуушан л... таа хүдэлһөөр. Эндэ хүд... түрүүшын хэшээл гара... мэргэжэл олоо, эндэ ажал... үзэжэ, алдар солын зам... Клавдия Александровна ... хайшаашье ошохогүйл!

Энэ юрын ажалша эхэ... ехэ эрмэлзэл, оролдолгы... хаанаһаа абанаб гэжэ хүн... халсадагшье. «Магтуулхаа... нэ», «мүнгэнэйл хойноһоо ...» үгышье һаа «эрдэмтэй, һ... тай бэшэ, ондоо ошохо газ... үгы ха юм» гэжэшье хөөр... хүнүүд байдаг. Энэнь ти... бэшэ. Энэ хадаа нэн түрүү... ной түлөө, хамтын хэрэгэй... оролдодог коммунистын ... юм.

Ажалай үдэр дүүрэжэ, хү... ришэд гэр гэртээ тарана. ... Клавдия Александровнагай ... мэринь дүүрэдэггүй. Улаан... горсоведэй депутат К. А. Г... һунгагшадтаа уулзажа хөө... нэ, ойлгууламжын хү... ябуулна, арадай дружина... сана... Клавдия Александ... юунһээшье арсадаггүй. Хү... додоо туһатай ябахадаа, ... һанаанда таатай байдаг.

Г. ХАРЧЕН...

ҺАЙЖАРУУЛАГДАҺАН БЭЛШЭЭРИИН АША*)

2. Үтэгжүүлгэ—ургасын эхин

Һайжаруулагдаһан (культурна) бэлшээриин ногооной хододоо бүшэмэг байхын тула тусхай картографиин ёһоор хаһа сагтань үтэгжүүлхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, һайнаар үтэгжүүлэгдэһэн бэлшээридэ хяаг үбһэн түргэнөөр ургадаг, муу шанартай ногоониинь түридэгдэдэг юм.

Эхин түрүүлэн бэлшээриин газарта фосфорно-калийна үтэгжүүлгэ хэрэглэхэдээ, шэмэтэ ногооной ургалгада нүлөөлхөөр оруулхада ашагтай. Энээниие гол түлэб намар орой гү, али үбэлдөө оруулжа боломоор. Фосфорно-калийна үтэгжүүлгэ азотгүйгөөр оруулхада, бэлшээриин газарта залаата ногоон һайнаар ургадаг. Гадна иимэ минеральна үтэгжүүлгые наг шэбхэтэй холин, удаан саг соо оруулхадаа 2—3 жэлэй үнгэрһэн хойно хэмжээень гурбанай нэгэ хубяар хорооходо хамаагүй байдаг.

Наг шэбхэ газарай хүрьһэ һайжаруулгада, ногооной ургалгада горитойхон нүлөө үзүүлдэг гээшэ. Ушарынь хадаа наг шэбхэ соо ургасада туһатай бодосууд элбэг юм. Һайжаруулагдаһан бэлшээриин газарта түрүүшын жэлнүүдтэ гектарай 20—30 тонно үтэг шэбхэ гаргахада, хүрьһэнэйнь шанар эрид һайжардаг, ногоониинь үдхэнөөр ургадаг. Сабшалан, бэлшээриин ургаса ехэтэй байхын тулада наг шэбхээ гол түлэб хабартаа, газарай гэдэжэ байха үеэр зөөжэ тараахада, һайрамай, гол горходой уһанда дэбтэжэ, шүүһэ шэмэнь хүрьһэндөө шэнгэхэдээ һайн юм. Тэрэшэлэн бэлшээри дээрэ жэл бүхэндэ таһалгаряагүй наг шэбхэ гаргадаг байбал, 3—4 жэлэй үнгэрһэнэй удаа үтэгжүүлгыень гектарай 15—20 тонно хүрэтэр хорооходо болохо. Тиихэдэ урэжэлгүй, һэбхи хүрьһэтэй бэлшээриин газарта хоёрхоёр жэл болоод лэ гектарай 40 тонно наг шэбхэ гаргажа тараахада, ногоонойнь ургаса эрид һайжардаг. Тэрэнһээ гадна наг шэбхые фосфортой гү, али калийна — фосфорно үтэгжүүлгэтэй холижо оруулхада нилээд ашагтай.

Бэлшээриин ногооной үдхэнөөр ургаха хэрэгтэ азотно үтэгжүүлгэ горитой нүлөөлдэг байһаниинь элитэ. Тиин энэ үтэгжүүлгэ бэлшээри бүхэндэ оруулжа болохогүй. Хэрбээ хүсы гү, али хяагай ургадаг газарта оруулхада ургасань нилээд доошолдог юм. Тиимэһээ залаата ногоотой бэлшээридэ ехээр оруулхада һайн байһаниинь Прибалтикын түрүү ажахынуудай дүй дүршэл харуулжа үгэнэ. Гадна Загарайн аймагай Онохойн совхоздо хэгдэһэн туршалгын дүнгүүдые абажа харахада, түрүүшынгээ жэлдэ һайжаруулагдаһан бэлшээриин гектар бүридэ 40—45 центнер ногоо ургуулжа абахын тула гектарай 90—120 килограмм азотно үтэгжүүлгэ хэрэгтэй болоно.

Азотно үтэгжүүлгые гансашье нэгэ үедэ бэшэ, мүн таһалдуулан оруулхада муу бэшэ байдаг. Тиихэдээ зарим хубииень хабартаа, нүгөөдыень малай бэлшэһэнэй һүүлээр оруулжа болоно. Гэхэтэй хамта иигэжэ оруулхада гаргашалагдаһан 1 килограмм азотно үтэгжүүлгэ ногооной ургасые гектарай 98,1 килограммаар дээшэлүүлдэг юм. Хэрбээ энэ үтэгжүүлгэ ехээр оруулха гэбэл, нэн түрүүлэн бэлшээриин ногооной ургаха үеые хараадаа абан тон зүбөөр хубаарилха шухала. Юуб гэхэдэ, Прибалтикын эрдэмтэдэй ба Буряадай хүдөө ажахын институдай научна хүдэлмэрилэгшэдэй хэһэн шэнжэлэлгын дүнгүүдые харахада, бүхы хэрэглэгдэхэ азотно үтэгжүүлгын 50—70 процентынь хабартаа, үлөөшыень малай бэлшэһэн хойно оруулхада ашагтай байһаниинь элирүүлэгдэнхэй.

Мүн тиихэдэ бэлшээриин ногооной һайн шэмэтэй байхын тулада олон жэлэй ногооной үрэһэ тарихада таатай юм. Тиихэдээ нэн түрүүн газарайнгаа хүрьһэнэй бүридэл хараадаа абан, ямар ногооной үрэһэ тарихада таарамжатай байхаб гэжэ уридшалан тодорхойлхо шухала. Уһалагдадаг бэлшээридэ гол түлэб шара сэсэгтэй хүсы үбһэнэй үрэһэ (гектарай 6—8 килограмм) тарихада таарамжатай. Залаата ногооной үрэһэ тарихадаа һайнаар уһалжа, харууһалаагүйдэ түргэн үндэһэшэжэ ургадаггүй, бог үбһэндөө дарагдашадаг юм. Тиимэһээ таригдаһан бэлшээриеэ хаһа сагтань уһалжа, үтэгжүүлжэ байха ёһотой.

Һайжаруулагдаһан бэлшээриин үни удаан саг соо ашаг ехэтэй байхын тула жэл бүхэндэ мал бэлшээхэ гуримые һэлгэхэдэ һайн юм. Ушарынь хадаа бэлшээриин ногоон хүсэд үндэһэшэжэ, хэрэгтэй элдэб микрободосуудаар гүйсэд хангагдадаг гээшэ.

Манай эндэхи эрхэ байдалда һайжаруулагдаһан бэлшээриие үргэдхэхэ шухала. Энэмнай мүнөөдэрэй шухала асуудалнуудай нэгэн гэжэ хэлэлтэй. Энээнэй ашаар лэ республикымнай ажахынууд мал ажалай продуктнуудые бүри ехээр абажа, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха аргатай байна бшуу.

Г. КУЛИКОВ,
хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат.

*) *Түгэсхэл. Эхиниинь манай газетын апрелиин 17-ой номерто.*

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

БАРИЛГАШАДАЙ БАЯР

ҺАБТАРХАН шэлэнүүдэй саанаһаа бултайн гараһан шаргал улаан хабарай наран гайхаһан, һонирхоһон янзатайгаар үргэн уужам тала дайдаяа шэртэн хаража, элшэ туяагаа элбэгээр адхан байна. Теэд гайхаха һонирхохо юумэниинь олон хэбэртэй. Тэрэнэй үглөө бүри айлшалан ерэхэдэнь хони, хурьгадай, үхэр малай тоо улам олошороод, шэнэ завод, фабрикануудай, байрын гэрнүүдэй барилганууд улам олоор ербын бодоһон лэ байха юм. Сэхыень хэлэхэдэ, тала дайдынь шэг шарай үдэр бүри гоё һайхан, баян бардам шэнжэтэй боложо, хүхюун байдалай аялга дуун хаа хаанагүй ханхинан зэдэлнэ. Совет ороной ажалша зон лэ иигэжэ хооһон байһан газарта байрын гэрнүүдые, завод, фабрикануудые бодхожо, түрэл Коммунис партиингаа сэсэ мэргэн хүтэлбэри доро, гэрэлтэ һайхан коммунизм тээшэ дабшажа ябана. Урматай даа. Омогорхохоор. Манай Буряад оронойшье промышленность, хүдөө ажахы нилээд хүгжөө, хүгжэжэшье байна. Һүүлэй табан жэлнүүд соо республикымнай ниислэл Улаан-Үдэ танигдахаар бэшэ болоторoo ургаа. Шэнэ кварталнууд, бүхэли микрорайонууд, завод, фабриканууд баригдаа. Республикымнай барилгашад амжалтатай һайнаар ажаллана. Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй барилгын таһагай хүдэлмэришэд түргэнөөр, һайн шанартайгаар барилга хэдэгээрээ яһала мэдээжэ болоһон. Эдэнэр үнгэрһэн табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь холо урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 80 бүлэ айлай орохо нэгэ гэр барижа, локомотивуудые заһабарилдаг хүдэлмэришэ зондо бэлэглэһэн юм. Эдэнэр шэнэ табан жэл соо бүри ехэ барилга хэхэ гээд урдаа шэнэ зорилго табиһан.

Һаяшаг тус барилгашадай участогта ошогдобо. Эдэнэр шэнэ 31-хи кварталда байрын гэрнүүдые барижа байна. Эндэ 80 бүлэ айлай орохо гэр барижа дүүргээд, һаяшаг ашаглалгада тушааһан юм. Михаил Бессоновой даадаг шулуушадай бригадынхид 80 бүлэ айлай орохо гэрэй һуури үнгэрһэн жэлэй декабрь һара соо табиһан юм. Мүнөө тэрэнээ хоёрдохи дабхартань хүргөөд байна. Харин Виктор Литвинцевэй бригадынхид эндэ үшөө нэгэ гэрэй һуури табижа эхилээ. Энэ хоёр бригадануудай шулуушад үниинһөө хойшо дундаа мүрысэн хүдэлжэ байдаг. Тиигэжэ али алинииншье түргэнөөр, һайн шанартайгаар барилга хэхэ гэжэ оролдодог. Хаба шадалаа туршалсан, дундаа мүрысэжэ хүдэлхэдэ ямар урма зоригтой байдаг гээшэб! Мүрысэн хүдэлөөл һаа, илалта туйлаһан лэ байдаг шуу. Энээниие барилгашад һайн ойлгодог.

Виктор Литвинцевэй бригадынхид унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүй хүдэлжэ байнад. Түмэр-бетон блогуудые зэргэлүүлэн табина. Ехэ гэрэй һуури табихаһаа харюусалгатай хүдэлмэри хаана байба гээшэб. Блогууд миллиметр, сантиметршье үлүү дутуу гараха ёһогүй. Энээниие иимэ тэгшээр табихын тула дүй дүршэл, мэргэн нюдэн хэрэгтэй. Автокран хүндэ блогуудые үргөөд лэ асарна. Тиигэжэ хараһаар лэ байтар гэрэй һуури өөдөө үндын бодожол байна.

— Юра, бушуулыш, — гээд бригадир Виктор Литвинцев залуу барилгаша нүхэртөө хандана. Тэрэнь түмэр хүрзэ абаад, блогууд дээрэ цементын холисо адхана. Энэ барилгашанай габшагай шангаар хүдэлжэ байхыень харахада урмашахаар даа. Юрий Протопопов холисо жэгдэлэн адхаһанай удаа кранай үргөөд байһан блогые тэгшэлэн залана. Виктор Литвинцев гараараа заажа, кран жолоодогшодо тэмдэг үгэнэ. Тиигэжэ хүндэ түмэр бетон блог һууриhaа оложо табигдаба. Юрий Протопопов брезент самсынгаа хамсыгаар нюураа, хасараа халта аршаад лэ, удаадахи блог табихаар бэлэдхэл хэжэ ороно. Эдэнэр тамхи носоожо һууха сүлөө забдагүй. Тиимэһээл ажаллажа байгаад тамхилнад.

— Манай бригадын олонхи хүдэлмэришэд шулуушанай, бетонщигой, хабсаргагшын болон модошо дарханай мэргэжэл шудалһан. Тиимэһээ ямаршье хүдэлмэри ядаралгүйгөөр хэдэг, — гэжэ бригадир Виктор Литвинцев хэлэнэ. Эдэнэй бригадынхид эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана.

Һаяшаг 140 үхибүүнэй байрлаха яслиин байшангай торхо барижа дүүргээ. Энэ яслиин байшан мартын 1-дэ барижа дүүргэхэ гээд социалис уялга абаһан байгаа. Тэрэнээ табан хоногоор уридшалан дүүргээд, 31-дэхи кварталда гэрэй һуури табихаар ерэһэн юм. Март һара соо 41 мянган түхэригэй барилга хэхэ даабаряа 45 мянганда хүргэжэ, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, партиин XXIV съездые ажалай бэлэгтэйгээр угтаһан. Съездын боложо байһан үдэрнүүдтэшье эдэнэр габшагай шангаар хүдэлжэ, халаан бүриингөө даабари 20—25 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ байбад.

— Апрель һара соо 50 мянган түхэригэй хүдэлмэри хээд, гэрэйнгээ һуури табижа дүүргэхэ социалис уялга абаа һэмди. Тэрэнээ бэелүүлхэл байхабди. Энэ гэрэйнгээ торхыень байгша оной август һарада дүүргэхэ ёһотойбди, — гээд бригадир Виктор Литвинцев мэдүүлбэ.

Виктор олон жэл соо барилгада ажаллажа, дүй дүршэлтэй болоһон хүн. Мэргэжэл болбосоролоо дээшэлүүлэн, үдэшэндөө техникумдэ һуралсадаг. Тиимэһээл ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ шадана. Шэнэ онол арга хэрэглэхэ, ажалай саг зүбөөр хэрэглэхэ гэжэ анхарал табижа байдаг. Мүн понедельник бүхэндэ хүдэлмэришэдэй дунда хэшээл үнгэргэдэг юм байна. Энэ хэшээл дээрэ түрүү онол арга шудалдаг, мүн һайн шанартайгаар хайшан гээд барилга хэхэб гэһэн элидхэлнүүдые инженернүүд хэдэг. Бригадынь гэшүүд дээдын гурбадахи, дүрбэдэхи разрядуудтай болоһон. Иимэ дүй дүршэлтэй, үндэр мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд амжалта туйлахал ёһоорoo туйлана ха юм.

ЛВРЗ-гэй барилгын таһагай шулуушад байгша он соо 80 бүлэ айлай орохо гурбан гэр барижа, ашаглалгада тушаахаар хараална. Тиигэжэ заводой 240 бүлэ айл шэнэ байратай болохо юм. Үшөө 140 үхибүүдэй ясли-сад нээгдэхэнь. Энэ бүхы хараа түсэбүүдээ эдэнэр бодото дээрэнь бэелүүлхэл байха гээд этигэмээр.

Мүнөө 31-дэхи кварталда ажалай эршэ минута соошье замханагүй. Хирпиисэ, цементын холисо, түмэр бетон блогуудые ашаһан машинанууд хойно хойноһоо һубарин ерэжэл, ерэжэл байна. Ашаа үргэдэг кранууд түргэхэнөөр автомашинануудай кузовуудые хооһолоодхино. М. Бессоновой бригадын шулуушад шуумар түргэнөөр хирпиисэнүүдые соможо, дабхар дабхараар дээшээ гаражал байна. Эдэнэр 80 бүлэ айлай орохо энэ гэрэйнгээ торхые июнь һара соо дүүргэхээр хараална.

— Май һараһаа барилгашаднай хоёр халаан соо хүдэлдэг болохо. Тиигэхэдээ оньһон техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, түргэнөөр барилга хэдэг болохо,—гээд барилгын участогай ахалагша прораб Владимир Парфенович Гнедюк хөөрэнэ. Үнэхөөрөө ЛВРЗ-гэй барилгашадһаа жэшээ абахаар юумэн олон лэ байна даа. Эдэнэр шэнэ онол арга хэрэглэн хүдэлһэнэй ашаар амжалта туйлана. Һайн шанартайгаар барилга хэнэ.

— Шэнэ табан жэл соо 565—575 миллион дүрбэлжэн метр байрын гэрнүүд баригдажа, 60 миллион ажалша зоной байдал һуудалые һайжаруулха ёһотойбди, — гээд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев XXIV съезд дээрэ хэлэһэн байна. Энэнь үнгэрһэн табан жэлэйхиһээ 80 миллион дүрбэлжэн метрээр ехэ болоно. Коммунис партиин табиһан энэ ехэ зорилгонуудые ороноймнай барилгашад хүсэд бэелүүлхэл байха. Манай Буряадай, тэрэ тоодо ЛВРЗ-гэйшье барилгашад социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ байна.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЧЕЧЕНО-ИНГУШЕТИИН АССР-эй ТАРЯАШАД ХАБАРАЙ ТАРИЛГА ЭХИЛЭНХЭЙ. ГРОЗНЕНСКО № 1 СОВХОЗОЙ ТАРЯАШАД БОЛОН МЕХАНИЗАТОРНУУД ЭНЭ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ЭМХИТЭЙ ҺАЙНААР ҮНГЭРГЭЖЭ БАЙНА.

ТЭНДЭ ҺАЙНААР ЭЛДҮҮРИЛЭГДЭҺЭН ПОЛИ ДЭЭРЭ ҮРЭҺЭ ХҮРЭНГЭ ТАРААГДАНА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СОВХОЗОЙ ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ:

ТАСС-ай фотохронико.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

Валентина Савельевагай медаль

КИШИНЕВ. «1941—194... дай Эсэгэ ороноо хамгаал... ехэ дайнда илаһаар 25 ... гэжэ ойн баярай медаль ... невско университедэй ... Валентина Савельевада һа... рюулагдаба. Гитлеровецү... сэлэй үедэ баатарай үхэл... һан 840 солдат ба офи... рые элирүүлхэ талаар ех... рэлгэ хэһэнэйнгээ түлөө ... һүүлээр 8 жэлэй үнгэрһ... түрэһэн энэ басаган иим... да хүртэһэн байха юм. ... иимэ бэдэрэлгэ хэһэнэй ... дэн зуугаад хүн түрэлх... хүдөөлүүлэгдэһэн газары... хэ болоһон байна.

Манай ороной сэрэгэй ар... та, өөрынгөө түрэһэн ... тосхониие фашистнууд... лэлсэһэн сэрэгшэдтэ, ... үхэлөөр унаһан солдаа... рэлхидтэ В. Савельева ... мянганһаа үлүү бэшэг бэ... рэнэй суглуулһан материал... Ясско-Кишиневско опера... баадалсагшадай дурдалга... то-зурагууд болон дайнд... сэрэгшэдэй түрэлхидтөө эл... бэшэгүүд мүнөө тэндэхи ... лиин дайшалхы алдар со... зейн экспонадуунд болго... В. Савельева үнгэрһэн жэл... һургуули дүүргэһэн юм.

Арктикын арал... агитпункт

МАГАДАН. Врангелиин ... Ушаковский посёлогто ... нээгдэбэ. РСФСР-эй Верх... ведэй, мүн ажалшадай деп... дай нютагай Соведүүдэй һу... да бэлэдхэлэй хүдэлмэри ... лэй.

Самолёдоор энэ аралда ... даһан КПСС-эй XXIV съезд... териалнуудтай стенд ... орогшодой анхарал ... Партиин Центральна ... тоосоото. Мүн юһэдэх... лэй Директивэнүүд ... хэлэнүүдээр һургаалай ... дөөнүүд үнгэргэдэг.

Колыма болон Чукотки... ба тосхонуудта мүнөө дүр... гаад агитпункт, һун... клуб хүдэлнэ. КПСС-эй ... съезд, мүн һунгалта үнгэр... рим тухай лекци болон ... дөөнүүдые үнгэргэхэ хү... агитпунктнуудай ажалай ... соо хараалагданхай.

Арадай хинагшадай булан

ЭДЭНЭР ЖЭШЭЭ ХАРУУЛНА

Хабар газаамнай орожо ерэбэ. Хүдөөгэй ажалшадай энэ сүлөөгүй үедэ арадай хинагшадайшье анхарха юумэн мүн лэ олошордог.

Жэшээнь, Бэшүүрэй аймагай арадай хинагшадай бүлгэмүүдэй гэшүүд мүнөө жэлэй хабарай тарилгые ажахынуудайнгаа богони болзорто үнгэргэхын тула бүри намарһаа эхилжэ туһална. «Победа», «Дружба», Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай, Бэшүүрэй, Охин-Булагай совхозуудай арадай хинагшад ажахынуудайнгаа хабарай тарилгада хэр бэлдэжэ байһые шалгаһан байна.

«Победа» колхозой механизаторнууд тарилгынгаа техникые болзорһоонь урид, һайн шанартайгаар заһабарилжа дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаһан байгаа. Тиихэдэнь колхозой арадай хинагшадай бүлгэмэйхид тус ажалай ямараар эмхидхэгдэһые, заһабарилгын хэр шанар һайнтайгаар хэгдэжэ байһые хинамжадаа абажа, мүн лэ өөһэдынгөө ажалай түсэбтэ хараалһан байна. Тэдэнэй ниитэ уялгадаа харюусалга ехэтэйгээр хандаһанһаань олохон дутагдалнууд элирүүлэгдэн усадхагдаа. Хабарай тарилгада хабаатай, колхозой машина техникэ болзорһоо урид бэлэн болгогдоо һэн. Энэ шухала хэрэгтэ арадай хинагшад механизаторнууд Стрежнев, Архипов, Фалилеев, Ганьков болон бусад эдэбхитэд хабаадаһан байгаа.

Тус ажахыда һайн шанартай үрэһэ хүрэнгэ тарилгада бэлдэхын тула ехэ ажал хэгдээ юм. Энээниие хинан хараха бүлэгые агроном А. П. Лобанов толгойлһон байгаа. Тэдэнэр түсэбэй ёһоор хадагалагдаха 10 мянган центнер үрэһэнэй таряа өөһэдөө бэлэдхэлсээ. Жэлһээ жэлдэ тэдэ иимэ һайн ажал ябуулдаг юм. Тарилгын һайн үрэһэ бэлдэһэнэйнгээ түлөө тус ажахы 1968 ондо ашаанай автомашинаар шагнуулаа бэлэй. Мүнөө жэлдэ «Победа» колхозойхид хабарай тарилгада эрхим бэлэдхэл харуулжа, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шагнал «ГАЗ-93» түхэлэй автомашинада хүртэбэ.

Тус ажахынхид хабарай тарилгада түгэс бэлэдхэлтэй, эхилхэ болзороо хүлеэжэ байна гээшэ. Партийна эхин организацитай хамта эндэхи арадай хинагшадай бүлгэм тарилгын үедэ хүдэлхэ постнуудайнгаа хүдэлмэриин түсэб табяа. Полевой стануудта арадай хинагшадай хэдын хүдэлхэб гэжэ мэдэгдэнхэй.

Арадай хинагшад ажахынгаа, мүн ондоошье һалбаринуудай ажал хэрэгээр һонирходог. Һаяшаг тэдэ колхоздоо түл абалгые шалгажа үзөө, социалис мүрысөөнэй дүн гаргалсаа. Тиихэдээ тэдэ иимэ эрилтэ табидаг. Ондоо хүндэ дутуу дундыень зааха эрхэтэй байхаһаа гадна арадай хинагша ажал дээрээ өөрөө түрүү хүн байха ёһотой. Нэгэ жэшээ дурдая. Колхозой бүхы һаалишадай жэлэй һаам дунда зэргээр 2000 литрһээ дээшэ гаража үгэдэггүй байба. Теэд түрүү һаалишад—арадай хинагшадай бүлгэмэй гэшүүд—Иван Дмитриевич Паргочевский 2233 литр, һаалишан Любовь Николаевна Бишухина 2475 литр, тиихэдэ Татьяна Дмитриевна Кузнецова, Аграфена Федоровна Плюснина гэгшэд бүришье ехые һааһан байна.

«Победа» колхозой арадай хинагшад мүн хонин ажалайнгаа хүгжэлтын асуудалнуудаар, ажалайнь үдэр бүриин эмхи гуримаар һонирхожо, дутуу дундануудыень элирүүлжэ байдаг. Тэдэнэр хонидые үрэжүүлхэ үедэ, нооһо хайшалха, хурьга абаха хаһада отаранууд дээрэ саг зуурын арадай хинагшадай постнуудые эмхидхэдэг байна. Эдэнэй оролдолго ажал дээрэнь харагдаадхидаг. 1969 ондо тус ажахыда эхэ хонин бүриһөө хурьган абтажа, хонин бүриһөө 5 шахуу килограмм нооһон хайшалагдаһан юм. Байгша ондо бүришье һайн дүн туйлагдаа. Колхозой эхэ хониной олонхи отарануудта 100-һаа дээшэ хурьган абтаа. Ахалагша хонишод Д. Е. Сидоров 100 эхэ хонинһоо 111 хурьга абаа, Павел Алексеевич Смолин ба Павел Степанович Смолин мүн лэ иимэшүү дүн х...лаа. Мүнөө үедэ колхозой 3... толгой эхэ хонинһоо 3700 ... хурьган түлжүүлэгдэжэ ... Энэ һайн түйлалтада «Побе... колхозой арадай хинагш... бүлгэмэй гэшүүдэй аша бии ... гүй яахаб!

Ажал хүдэлмэридөө иимэ ... оролдосотой бэрхэ арадай хи... шад республикадамнай олон. ... дэнэр абаһан социалис уял... ажалшадай дүүргэхэ хэрэгтэ ... тоор туһалнад. Мүнөө КПСС... XXIV съездын шиидхэбэри... дые бэелүүлхын, арад ... коммунизм тээшэ дабшасые ... гэдүүлэлсэхын тула оролдожо ... лэнхэй.

А. СТРЕКАЛОВСКИЙ,
БурАССР-эй арадай хиналтын комитетэй инспектор.

Эдир ленинецүүдые хүмүүжүүлнэбди

...й республикын һургуу...дай 180-яад мянган һураг... «Бидэ Ленинэй ба партиин ...т үнэн сэхэбди» гэһэн уряа ...нгэржэ байгаа ленинскэ ...ын даабаринуудые дүүр... XXIV съездын эхилһэн жал...үргэгдэжэ байһан тэрэ ...та хадаа пионер, комсомо...бүхэнэй түрэл партиингаа ...тосохо, шадабарияа харуул...той һургуули боложо үгөө. ...нэ тэрээнтэй дашарамдуу...һурагшад хэр зэргээр эрдэ...үндэһэ шудалжа байнаб, ...политическэ, ажалай хэ...хэр эдэбхитэйгээр хабаада...гэһэн асуудалда ехэ ан...хандуулагдана. Коммунизм...рэха гэһэн ленинскэ захяае ...ябаа үетэн хэр зэргээр ...һнэб — тэрэ тон шухала. ...муннис партиин, совет ара...революционно, дайшалхы ба ...й ёһо заншалай жэшээ ...һурагшадые хүмүүжүүлхын ...багшанар, пионернүүд, ком...ирүүд горитой хүдэлмэри ...на.

...үүрэй аймагай Заводской ...й жэлэй һургуулида тэрэ ...р ехэ юумэн хэгдэнэ. Тус ...урлиинхид — хизаар оро...шэжэлэгшэд түүхын багша ...Алексеевагай хүтэлбэри до...ахтаар, Петровск-Забайкаль...й ябажа, баян материал суг...ла ерээ. Тиихэдэ намтараа...түрэл нютагтайнь холбоотой ...д тухай материал бэдэрдэг, ...оо шэнжэлжэ үзэдэг зан...най.

...Советскэ Союзай Герой Ефим ...ович Соломенниковтэй уул...даа, манай сэрэгшэдэй мар...шалагүй габьяа тухай хөөрөөе ...алхадаа, үхибүүд тон ехээр ...алэз хүдэлөө. Һургуулиин ...йлэ Ленинград хото аршалал...й нютагайнь баатар хүбүүнэй фронтһоо бэшэһэн бэшэгүүд хадагалаатай. Тиихэдэ Е. И. Соломенниковтэй, тэрээнтэй хамта дайлалдаһан, Москваһаа зорюута ерэһэн Советскэ Союзай Герой П. Ф. Гончаровтой үхибүүд дүрөөэ абхуулһан байгаа. Тэрэ зурагынь мүн лэ музейдэ табяатай, ороһоь хүнэй анхарал татадаг юм.

Бидэ эрэлхэг зоригой хэшээлдэ байлсаа һэмди. Тус хэшээлдэнь уригдаһан сэрэгшэд үхибүүдтэ автомат, бронетранспортёр, бусад техникэ үзүүлээ. Бэшүүрэй эдир пионернүүд, һурагшад аханараа халажа, ахамад үеынхидэй алдарта ёһо заншалые арьбадхажа шадахаар сэрэгшэд болохоёо шиидэнхэй. Тэдэнэр һуралсалдаашье бага бэшэ амжалта туйлана. Гурбадахи четвертиин дүнгөөр һурагшадай 97 процентнь һуралсалдаа амжалта туйлаа.

Нютагаархидайнгаа һайхан жэшээ тухай ехээр мэдэхэдээ, ажалайнь амжалтатай дүтэ танилсахадаа, хүүгэдэй сэдьхэлдэ юрэ бусын бодол түрэжэ, Эхэ оронойнгоо уужам дэлгэрые, хүсэн түгэлдэрые ойлгожо абана.

Мухар-Шэбэрэй аймагай Хушуун-Үзүүрэй дунда һургуулида Ш. Э. Эрдынеев олон жэлдэ директорээр хүдэлнэ. Тэрэнэй толгойлдог багшанарай коллектив ород, буряад бүхы һууринай найман класс дүүргэһэн үхибүүдые дунда һургуулида ерүүлхэ, һургаха гэжэ оролдодог. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхадаа, һурагшадаа ажалда дуратай болгохо, ажалай амта танюулха гэжэ оролдодог хадань, олонхи һурагшад «Знамя Ленина» колхоздо ажаллахаяа үлэдэг байна. Хэшээлдээ трактор, хүдөө ажахын бусад техникэ шудалдаг байһаниинь ехэ туһатай.

Имэрхүү хүдэлмэри Баргажанай аймагай Уланай, Сэлэнгын аймагай Поёхоной, Хяагтын аймагай Тамирай дунда һургуулинуудта ябуулагдана. Тэдэ һургуулинуудые дүүргээд хүдэлжэ байһан эдир хүбүүд, басагад нютагайнгаа ажахын коллективэй съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулаа ха юм.

Л. И. Брежневэй элидхэл соо бүгэдэ ниитын дунда эрдэм бэелүүлхэ тухай хэлэгдэһэн үгэнүүд гэгээрэлэй хүдэлмэрилгэшэдые баясуулаа. Юундэб гэхэдэ, бүгэдэ ниитын дунда һуралсал бэелүүлхэ гээшэ түүхэтэ удха шанартай, манай партиин бүхы ажал ябуулгын агууехэ дүн гэжэ харагдаха ёһотой. Научно-техническэ туйлай ехэ дэбжэлтын үедэ ажабайдалай эрилтын ёһоор тиимэ зорилго табигдана.

Хүн бүхэндэ дунда эрдэм олгохо гээшэ манай үе сагай шэнжэ мүн. Республика доторнай табан жэлэй үедэ дунда һургуулиин тоо гушан гурбаар нэмээ, ахамад, классуудай һурагшадай тоо хорин табан процентээр дээшэлээ. Найман класс дүүргэһэн арбан хүнэй юһэниинь дунда һургуулида һурадаг болоо.

Табан жэл соо дээдэ эрдэмтэй багшанарай тоо 1410 хүнөөр дээшэлээ.

1966—1970 онуудта хамта дээрээ 48 мянган һурагшадай һууритай һургуулинууд баригдаа. Гансахан 1971 ондо республика доторнай 50 миллион түхэриг арадай гэгээрэлдэ һомологдоо.

1970 оной сентябриин 8-да СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Тогтоолоор һайшаагдаһан юрэнхы эрдэмэй дунда һургуулиин устав дотор гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй мүнөө үеын зорилгонууд тухай тодоор хэлэгдэһэн.

КПСС-эй XXIV съездын агууехэ хараа бодолнууд бидэниие урмашуулан, совет арадай гэгээн соёлой үндэһэн болодог һургуулиин, хүүгэдые хүмүүжүүлдэг эмхи зургаануудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэрэгтэ зоригжуулна.

Д. НОМТОЕВ,
гэгээрэлэй министерствын инспектор.

Дээдэ-Хэжэнгын дунда һургуулиин эхин классай залуу багша Софья Бальжинимаева үнгэрэгшэ жэлдэ Улаан-Үдын педучилищи дүүргээд, мүнөө бараг сэгнэлтэтэйгээр ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: багша, ВЛКСМ-эй гэшүүн. С. Бальжинимаева ээлжээтэ хэшээлдээ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ҮШӨӨ ҺАЙНААР АЖАЛЛАХАБ

Арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдые уншаад байхадаа, минии хүдэлхэ газар хадаа материальна баялиг сэхэ үйлэдбэрилжэ байдаг механизатор, таряашад болон малшадай культурна эрилтые хангадаг соёлой гуламтада ажаллажа, коммунизмын материально-техническэ бааза байгуулгада өөрынгөө хубита оруулха зэргэтэйб гэжэ мэдэрээ һэм. Энээн тушаа аймгүйсэдкомой соёлой таһагые даагша нүхэр В. Самсоновто хэлэхэдэмни, тэрэ минии шиидхэбэриие дэмжэһэн байна. Тиигээд лэ аймагай түб Мухар-Шэбэрһээ Хүсөөтэ тосхон ерэжэ, «Одон» совхозой клубые даажа абааб. Тэрэ гэһэнһээ хойшо хоёр һара тухай боложо байна. Энэ үе соо клубайнгаа хүдэлмэриие гансата һайжаруулааб гэжэ хэлэхын аргагүй юм бэзэ. Соёлой гуламтые партийна организациин ёһото туһамаршань болгохын тулада бүхы ажалаа мүнөөнэй эрилтэдэ харюусадаг боломоор эмхидхэхэ хэрэгтэй бшуу. Клубай олон янзын хүдэлмэриие хоёрхон һарын туршада үндэһөөрнь һайжаруулхагүйш. Тиихын тулада яһала оролдохо, эдэбхитэдтэй болохо зэргэтэй.

Хүсөөтэ тосхондомнай комсомол, залуушуул олон. Тиимэһээ бүхы хүдэлмэрөө тэдэнэрэй эдэбхи үүсхэлдэ түшэглэхэ гэжэ шиидээ һэм. Нэн түрүүн клубай совет байгуулагдажа, хүдэлмэриин түсэб зохёогдоһон, харюусалгануудаа хоорондоо хубаажа абаһан байнабди. Удаань долоон хүнһөө бүридэһэн агитбригада, саг үргэлжэ хүдэлхэ хоорой, драмын, хатар танцын кружогуудые эмхидхээбди. Уран һайханай бүлгэмдэ бүхыдөө хори гаран хүн хабаадана. Һаяхан үнгэргэгдэһэн уран һайханай бүлгэмүүдэй аймагай харалгада хабаадалсажа, муу бэшэ үрэ дүн туйлаабди.

Телефонистка Цыпилма Бочектуевагай хүтэлбэри доро агитбригадынхид совхозойнгоо хонишод, малшадые бултыень хангаа. КПСС-эй съездын нээгдэхын урда тээхэнэ Олон-Шэбэртэ оршодог малай гүүртэдэ ошожо, концерт наада харуулаа. Ахалагша малшад Б. Бимбаев Н. Санжиев хоёр нүхэдэйнгөө үмэнэһөө баяр хүргэһэн, саг үргэлжэ ерэжэ байхыень урьһан байна. Тэрэнэй урда тээ Д. Эрдынеев, Л. Дашацыренов болон бусад хонишодой отаранuудта айлшалжа, ород, буряад дуунуудые дуулаһан, «Будамшуу» гэжэ шог ёгто үтүүлэлһээ хэһэг гүйсэдхэһэн юм. Агитбригадынхид гансал наада харуулаад ябадаггүй, малшадта али бүхы туһаламжа үзүүлдэг, хөөрэлдөө үнгэргэдэг заншалтай.

Соёл культурые хүгжөөхын, ажаһуудалые һайжаруулхын тулада үшөө ехэ юумэ хэхэ хэрэгтэй. Энэ талаар хэхэ юумэн урдамнай бага бэшэ бии гээд нүхэр Л. И. Брежнев съездын делегадуудта элидхээ һэн. Би хэдэн жэлэй урда тээ соёл гэгээрэлэй училищи дүүргээд, Улаан-Үдэ городто ажаллажа байһанаа, үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багаар Мухар-Шэбэрэй аймагай соёлой байшанда хүдэлхөө ерэжэ, байшангай дэргэдэхи хатар, танцын кружок хүтэлбэрилжэ байгааб.

Харин мүнөө хүдөө ажахы тушаа парти, правительствын иимэ ехэ анхарал оролдолго гаргажа байн гэһээнь, хүдөөдэ түрэһэн, эрдэм һургуулитай болоһон хадаа түрэһэн нютагтаа хүдэлхөө ошонгүй байжа болохо аал! Үгы ааб даа.

Тииһээ тиитэрээ минии түрэһэн Хүсөөтэ тосхондо тусхай мэргэжэлтэй соёлшо үгы. Тиимэһээ эндэхи клубнай мүнөө сагай эрилтэдэ харюусамаар хүдэлнэгүй гэжэ харахадаа, түрэл нютагтаа ерэхэ гэжэ шиидэһэн байнаб. Ажаллажа эхилһэн түрүүшымни үдэрһөө совхозой дирекци, партком, комсомолой организаци яһала туһаламжа үзүүлнэ. Саашадаа бүри һайнаар ажаллахые оролдохоб. Съездын шиидхэбэринүүдые хүн зоной дунда гүнзэгыгөөр ойлгуулжа үгэхэ гээшэ бидэнэй мүнөөдэрэй гол зорилго болоно.

Н. НИМАЕВА,
«Одон» совхозой клубые даагша.

...МТЭ ЯБАДАЛЬАА ҺЭРГЫЛХЭ

СОВЕДҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

...малис хуули ёһо наринаар ...гэмтэ ябадал гаргалгые ...болгохо, хуули буса ябада...арадаг ушар шалтагаануу...хадхаха, уридшалан һэр...хүдэлмэриие партийна, ...молой, профсоюзай ба бу...тын эмхинүүдэй үдэр ...анхаралда байхаһаа гад...айлшадай депутадуудай ...үдээр сэхэ ябуулагда...Манай Хэжэнгын аймсове...үйсэдкомой дотоодын хэ...эй таһаг милициин зур...дай хүдэлмэри хүтэлхэдөө ...ябадал уридшалан һэргыл...тула тэдэнэй ябуулгада һа...ехээр табидаг. Юундэб гэ...хүнэй гэм хэжэрхиһэн хой...гэжэ оролдогшоһоо ...гүйдэнь тэрэниие зүб ...оруулбал, хүн болохо ...хүнгэн байдаг шуу.

...циин зургаанууд СССР-...ВД-гэй захиралтануудаар, ...СР-эй УПК-гэй 118-хи ...аар хараалагдаһан гу...римүүдые үндэһэ бол...дэлмэри эмхидхэдэг. Тии...нютагуудай, тосхонуу...н зоной һуудал байдал, ...болон хоорондохи харил...дыень хараадаа абаагүй...гүй байдаг хадань, нии...хинүүдтэй нягта холбоо...хые, али бүхы ажал ...ридэнь эдэбхитэйгээр ...хые оролдодогбди. Энэ...хүн зоноо мэдэхэ, эрмэл...рилтэ хүсэлэнгыень мэдэ...һалдаг. Мүн элдэб гэмтэ ...уридшалан һэргылхэ зо...арга нүхэсэл олгодог. Энэ ...зарим тэды хэһэн ажа...лэһүү.

...рэгшэ жэлдэ манай ми...хүдэлмэрилэгшэдөөр 50 ...лекци гол түлэб хуули ...ба гэмтэ ябадалай хой...тухай, ниитын гурим ёһо...хүн зоной эрхэ болон бу...үүдалнуудаар уншагдаһан ...Сельскэ болон сомоной ...дэй сессинүүд дээрэ 4 участково инспекторэй тоосоон шагнагдаа, хүдэлмэридэнь сэгнэлтэ үгтөө һэн. Мүн Чисаана, Могсохон, Үлзытэ, Бахлайта, Ушхайта, Леоновко болон бусад нютагуудай хүн зоной хамтын суглаанууд татагдажа, ниитын гурим ямараар сахидаг тухай хөөрэлдөөнүүд болоо. Эдэ суглаанууд дээрэ хэтэрхы архиншад, элдэб хулиган ааша гаргагшад, гэр бүлэдөө һүйд татагшад, һэбхи һальхай хүнүүд, хоб хэрүүл тараагшад, ажалаа шалтаггүйгөөр хаяашад болон бусад буруу ябадалтан зүбшэн хэлсэгдэһэн, олониитын зүгһөө зэмэдэ хүртэһэн байна. Тэдэнэй олониинь хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, ябадалаа заһанхай. Гэбэшье үсэд нэтэрүүшүүл бии ааб даа. Тэдээн тушаа тусгаар хэмжээ абадагбди. Эдээнһээ гадна, урдань элдэб шалтагаанаар гүрмэдэ һууһан, сүүдлүүлһэн хүнүүд мүн лэ милициин зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй анхаралда абтанхай байдаг. Тэдэнтэй тусхай хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулагдадаг, али болохо аргаар туһаламжа үзүүлэгдэдэг.

Манай Хэжэнгын аймгүйсэдкомой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай милициин отделенинүүд нютаг бүхэндэ шахуу бии. Тэндээ үнэн сэхэ, хуули һайн мэдэхэ, һургуулитай, партийна хараа бодолтой ба хүндэ зохихо туһа хүргэжэ шадаха, эдэбхитэй хүнүүдые дэбжүүлхэ гэжэ оролдодогбди. Эдэ нүхэдтэмнай нютагай ажахынуудай, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна, комсомолой ба бусад ниитын эмхинүүдэй ажал ябуулагшад туһалдаг юм. Жэшээнь, Хүртэйн леспромхоздо гэмтэ ябадал уридшалан һэргылхэ хүдэлмэри һайнаар табигданхай. Леспромхозой директор Д. В. Волков, парткомой секретарь С. С. Солкин, рабочкомой түрүүлэгшэ М. И. Шахлеева тосхоноо гуримтай байлгахын тула ехэтэ оролдодог, ажалшадай сүлөө сагаа бэедээ ашатай туһатайгаар үнгэргэхэ гэһэн эдэбхи үүсхэл дэмжэдэг. Леспромхоздо хоккей наадалгаар, саньн урилдаагаар, бүхэ барилдаагаар спортивна мүрысөөнүүд үнгэргэгдэдэг, санашаднай энэ оной февраль соо Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ һэн, хоккейн командань «Труд» бүлгэмэй командануудай мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлээ бэлэй. Тэрээнһээ гадна эндэхи уран һайханай бүлгэмэйхид Хэжэнгэдээ, республика дотороо мэдээжэ. Ю. Лойоновой хүтэлдэг духовой оркестр саг үргэлжэ наададаг.

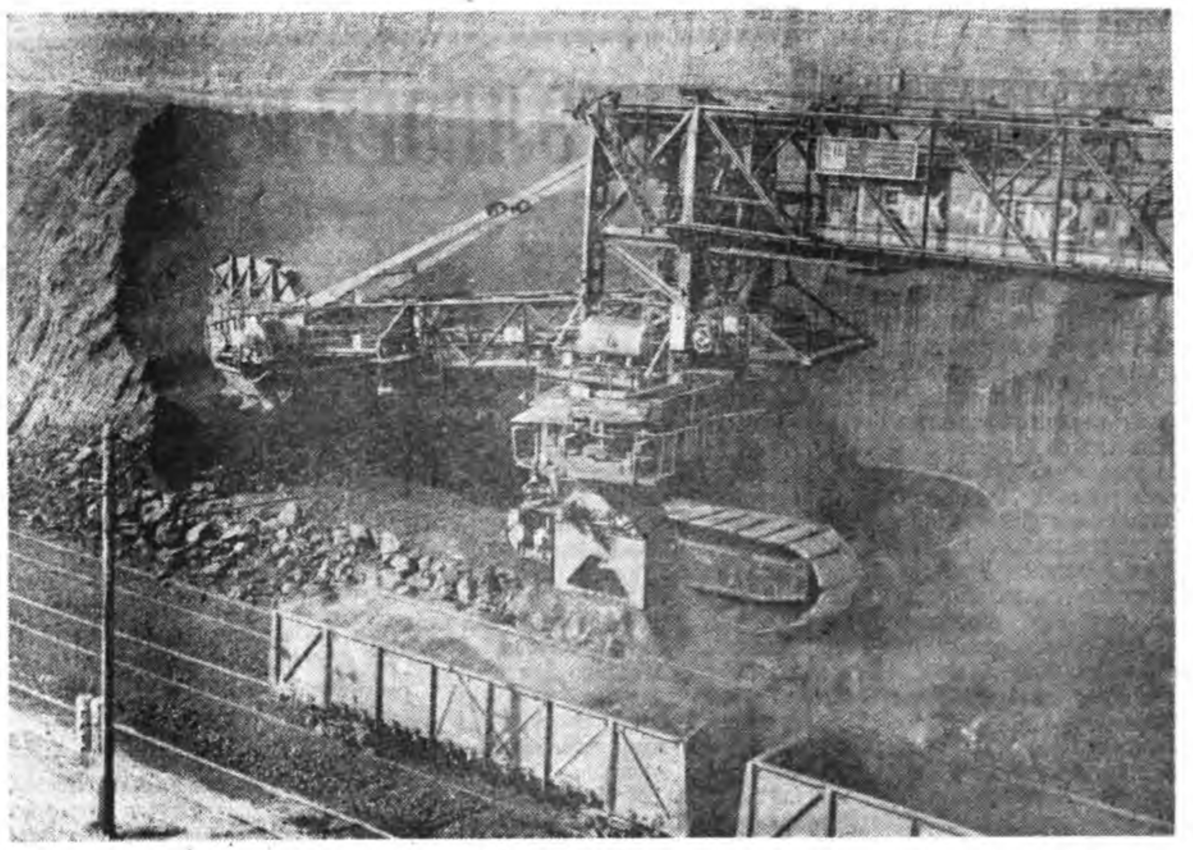
Леспромхозой дэргэдэхи арадай дружинын бүлгэмые нүхэр В. Балалаев ударидана. Энэ бүлгэмэй гэшүүд, тосхондоо ниитын гурим сахидаг юм. Арадай сүүд (хүтэлбэрилэгшэнь М. Л. Гурьев), эхэнэрнүүдэй совет (хүтэлбэрилэгшэнь Т. Е. Русанова) мүн лэ һайнаар хүдэлдэг. Хүртэйдэ иигэжэ ниитын хүдэлмэриин һайнаар ябуулагдадаг дээрэһээ тэндэ хуули эбдэхэ, хулиган ааша гаргаха ябадал үсөөрөө.

Аймагаймнай нютаг бүхэндэ иимэ һаа, бүрил һайн һааб даа. Теэд арайл тиимэ бэшэ байна. Зарим нютагуудтахи ниитын эмхинүүд мүртэй хүдэлдэггүй, арадай дружинынхид уялгаяа дүүргэдэггүй. Олониитын эмхинүүд милициин отделенитэй холбоо барисаа байгуулдаггүй юм. Ямар нэгэн архиншанай хулиган ааша гаргахада, бүгэдэ ниитээрээ тэрэнэй амынь татаха гэжэ оролдохогүй, харин хэдэн арбаад модоной газарһаа милиционерые дуудаад һуудаг ябадалшье үзэгдэдэг. Иимэ газарта ажалай ба ниитын гуримай муугаар сахигдадагынь элитэ. Сэхыень хэлэһүү: тэдэнэй тоодо Хэжэнгын, Загаһатын, «50 лет Октября» совхозууд, Худанай леспромхоз ороно. Эдэ ажахынуудай хүдэлмэрилэгшэд хэм гаднаар архидадаг, гурим дүрим хүндэлхэ гээшые мэдэдэггүй. Тиимэл хадаа бусад нютагуудтахиһаа оло дахин хэһээгдэһэн байха. 1970 оной туршада Хэжэнгын совхозой 10 хүн сүүдлүүлһэн, 100 гаран хүн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1966 оной Указай үндэһөөр хэһээгдэһэн байна. Иимэл ушар «50 лет Октября» колхоздо үзэгдэнэ.

Сэхыень хэлэхэдэ, манай аймагай түб — Хэжэнгэ тосхондо ниитын гурим эбдэлгэ өгээл олон үзэгдэдэг. Юундэб гэхэдэ, эндэхи предприятинууд, совхоз, ниитын зургаанууд хүсэ шадалаа ниилүүлэн шангадхажа, хулигануудтай тэмсэл ябуулжа эхилээгүй. Энэ тэмсэлые түбхын түрүүн тосхоной арадай дружинануудай штаб (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Баннов) ударидаха ёһотой аад, ямаршье хэмжээ абанагүй.

Ниитын гурим сахиха уялгатай бүхы эмхинүүд хүдэлмэрөө эрид һайжаруулхаһаа гадна, гэмтэ ябадал уридшалан һэргылхэ гол зорилгоёо эршэмтэй һайнаар дүүргэхые оролдохо ёһотой.

Р. ДОРЖИЕВ,
Хэжэнгын аймгүйсэдкомой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай начальник.

„ХАРА АЛТАН"—ОРОНОЙМНАЙ БАЯЛИГ

Манай Советскэ Союз шулуу нүүрһэ ехээр абадаг орон гэжэ суурхадаг. Бүхы дэлхэй дээрэ байдаг шулуу нүүрһэнэй хэбтэшын хахадһаа ехэнь манай орондо байдаг юм. Мүнөө үедэ оронoймнай бусад районуудта 600 гаран газарта шулуу нүүрһэнэй байсанууд оршодог. «Хара алта» үйлэдбэрилгөөр СССР түрүү һуури эзэлнэ. Гансахан 1970 ондо 624 миллион тонно шулуу нүүрһэн малтагдажа абтаһан байгаа.

Шулуу нүүрһэн хадаа нефти болон газай үйлэдбэрилгын хажуугаар манай орон доторхи түлишын шухала эдлэл болодог. Шэнэ табан жэлдэшье Донецкэ болон Кузнецкэ бассейнүүдтэ бүхы Советскэ Союзда абтадаг шулуу нүүрһэнэй хахад хубинь үйлэдбэрилэгдэхэ юм. Энээнтэй хамта оронoймнай Баруун зүгэй районуудта шулуу нүүрһэн ехээр малтагдаха. Тэдэнэй нэгэ томохон райониинь Казахстанай зүүн-хойто зүгтэ оршоно. Экибастузскда шулуу нүүрһэн нээмэл аргаар малтагдадаг, тэрэнэй ашаар нүүрһэ абалгада ажалай гаргаша бага болоо. Һүүлэй жэлнүүдтэ тус районд о энергетическэ томо комплекснууд бүтээгдэжэ Экибастузда шулуу нүүрһэ абалга горитойгоор хүгжэжэ байна. Эндэ хэдэн миллион киловатт хүсэтэй тепловой электростанцинууд баригдаха. Тиигэжэ тэндэһээ гансахан Казахстанай олохон город болон тосхонууд электрын элшээр хангагдаха бэшэ, харин Сибирьтэ, мүн СССР-эй Европодохи хубида электрын элшэ сасарха болоно.

Эндэ бүтээгдэдэг томо электростанцинуудые хүдэлгэхын тулада шулуу нүүрһэ горитой малтагдаха зорилго табигданхай. Экибастузда жэлдээ 45 миллион тонно шулуу нүүрһэн малтагдажа байхаар хараалагдана. Үнгэрэгшэ жэлдэ түрүүшын ээлжээнэй ехэ барилга бүтээгдэжэ, «хара алтан» ехээр абтажа захалаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Экибастуздахи разрездэ роторно экскаватор ажаллажа байна. Тэрээгээр час соо 1000 тонно шулуу нүүрһэ ашагдадаг.

АПН-эй фото.

АЖАЛШАДАЙ ЭРИЛТЫЕ ГҮЙСЭДӨӨР ХАНГАХА

...зоной эрилтые дүү...хангаха, эд бараан, ...хоолой зүйлнүүдые ху...наймаанда үргэнөөр ...тушаа шэнэ табан жэл...зорилгонууд табигданхай. ...нээ худалдаа наймаанай хү...ршэд ажалшадай эрилтые ...хангахын тула хүдэлмэрөө ...һайжаруулха, түрүү онол ...дые үргэнөөр хэрэглэхэ.

...ар-Шэбэрэй эд хэрэглэгшэ...операци үнгэрһэн табан жэл ...мар дүнгүүдые туйлааб гээд ...нөөбди. Һүүлэй жэлнүүдтэ эд ...ай эрьесэ тус аймагта 42,1 ...өөр, тэрэ тоодо розничнo ...ын 40,1, ниитын эдеэ хоол ...лга 100,8 процентээр дээшэ...рбээ 1965 ондо нэгэ хүндэ ...үхэригэй юумэн наймаалаг...һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ энэнь ...үхэригтэ хүрөө гэхэ гү, али ...хэригөөр дээшэлээ. Эдэ тоо...юу харуулнаб гэхэдэ, ажал...ажаһуудал жэл бүри дээ...гэр бүлынь олзо ехэ боло...бүхы эрилтынь хангагдажа ...ршэлнэ ха юм. Гэхэтэй ...хүргэгдээгүй янза бүриин ...уд ехэ олон үлөө. Тэрээ...бодохоодо худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд элдэб ушар шалтагаанһаа боложо бэелүүлжэшье шадамаар арга боломжонуудые хэрэглээгүй байна. Аймаг дотор ажалладаг 108 магазинуудай 56-ниинь үнгэрэгшэ жэлдэ эд бараа наймаалха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Тиигээд энээнэй гол шалтагаан кадрнуудай дутадаг дээрэһээ болоо гээд кооперациин хүтэлбэрилэгшэд хэлэнэ. Тэрэншье зүйтэй гээшэ ха гэжэ һанамаар. Ушар юуб гэхэдэ, сельпо, рабкоопуудай шалгалтын, лавочна комиссинууд болон бухгалтеринууд магазинуудта саг соогоо шалгалта хэдэггүй байна. Энээниень һамбаашалан, зарим наймаашад гүрэнэй зөөридэ обтоно, үбэршэлнэ, үрилтэ гаргана. Тиимэ хүнүүдые хуулиин ямаршье харюусалгада хабаадуулнагүй, ехэл болоо һаа ажалһаань гаргадаг. Тэдэнь үриеэ түлөөд, дахинаа ажаллажа ороно.

Энэ мэтээр үнгэрһэн жэлэй туршада аймагай худалдаа наймаанай эмхи зургаануудһаа 108 хүн, тэрэ тоодо 58 наймаалагшад ажалһаа сүлөөлэгдөө. Энэ ушарта наймаалагшын ерэтэр гү, али шэнэ хүнэй оротор магазинууд хаалтатай байдаг. Иимэ сошордомо байдалай тохёолдобошье кадрнуудые бэлдэхэ талаар аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперацида мүртэй хүдэлмэри ябуулагданагүй. Жэлэй туршада миин 2 хүн мэргэжэлээ дээшэлүүлээ. Мүнөө аймагай ажахынуудһаа Улаан-Үдын кооперативна техникумдэ 19 хүн эльгээгдээ. Энэнь тон үсөөн гээшэ ааб даа. Аймагай худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта мүнөө ажаллажа байдаг 500-гаад хүнүүдэй оройдоол 67-нь тусхай дунда һургуулитай юм. Кадрнуудай олоор дуталдадаг дээрэһээ магазинда наймаалагшаар дайралдаһан лэ хүнүүдые, заримдаа урда тээнь худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта ажаллаад, үри шэри хэһэнэйнгээ түлөө сүүдлүүлһэн хүнүүдыешье табидаг ушар бии. Үнгэрэгшэ жэлдэ гүрэнэй зөөридэ обтожо, үбэршэлжэ, үрилтэ хэһэн 19 ушар аймаг дотор элирүүлэгдээ. Бүхыдөө 18,7 мянган түхэригэй хохидол гүрэндэ ушаруулагдаа. Гэхэ зуура, ниитын зөөридэ обтогшод хүтэлбэрилэгшэдэйнгөө зүгһөө хайрлагдаад, хэһэн үйлэ хэрэгынь мүрдэлгын органуудта үгтэдэггүй байдагынь гэмшэлтэй.

— Үнгэрһэн табан жэлэй туршада манай Хара-Шэбэр тосхонһоо Улаан-Үдын кооперативна техникумдэ нэгэшье хүн эльгээгдээгүй. Арбан класс дүүргэһэн, наймаанай хүдэлмэридэ хүдэлхэ дуратай залуушуул тосхондомнай олон. Теэд тэдэнэй дунда ойлгууламжын ямаршье хүдэлмэри ябуулагдадаггүй. Кадрнуудые хүсэд бэлдэжэ шадангүйгөөр, наймаагаа гүйсэтэй болгохомнай бэрхэтэйл байха,— гээд, «Родина» колхозой гэшүүн, пенсионер П. Ф. Бертунов хэлээ.

Холын бэлшээринүүдтэ ажаллажа ябаһан малшадые эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха хүдэлмэри аймаг дотор муугаар эмхидхэгдэнхэй. Жэшээнь, таба һарын туршада Суулгын, «Авангард» совхозуудай зарим хонишодто автолавка миин нэгэл ерэһэн байха юм. Тиихэдэ «Искра» колхозой хонишодой нэгэ бригадынхид «Красный Яр» гэжэ һууринда үбэлжэжэ байнхай. Энэнь тосхонһоо арбаад модоной газарта, теэд ноябрь һараһаа хойшо автолавка үзэгдөөгүй. Тус тосхондо хонишод үбэлжэдэг юм гэжэ би мэдэдэггүй байгаалби»,— гээд Хонхолын автолавкын жолоошон-наймаалагша Варфоломеев мэдүүлнэ.

Аймагай хэрэглэгшэдэй кооперацида 9 автолавка, тиихэдэ сельпо, райкооп бүхэндэ хэдэ хэдэн автолавка бии. Тэдээндэ зуруул, дабһан, загаһан болон бусад шухала зүйл байдаггүй.

Үнгэрһэн табан жэлдэ столовонуудай тоо аймаг дотор яһала олошороо. Гэбэшье ажал хүдэлмэринь мүртэй һайжараагүй, хуушанайхяараал ажаллана. Мухар-Шэбэр, Суулга, Подлопатка, Шаралдай, Түгнэ тосхонуудтахи столовонууд ходо хаалгатай байдаг, ажалшадые муугаар хангадаг гэһэн гомдолнууд партиин райкомдо, аймгүйсэдкомдо, аймагай газетэдэ орожол байдаг. Теэд ямаршье хэмжээн абтанагүй.

Зүгөөр эдэбхитэй ажалаараа жэшээ харуулма коллективүүд баһал бии ха юм. Жэшээнь, Октябрьска сельпогой хүдэлмэрилэгшэд хоёр колхозуудай малшад, механизаторнууд болон бүхы гэшүүдые худалдаа наймаа хангалгаар нилээд һайжаруулаа. Эд бараа наймаалха түсэбөө эндэхи сельпо нёдондо үлүүлэн дүүргээ. Хушуун-Үзүүртэ нээгдэһэн столово холуур суудагарадаг. Бууза хайшан гээд бэлдэдэг тухайгаа бэшэжэ үгыт гэһэн гүйлтэ аяар Свердловско областьһоо ерэһэн байна бшуу. Гэбэшье һуурин тосхонуудай магазинуудта, столоводо һүн, творог, зөөхэй огто наймаалагдадаггүй. Тиимэһээ нютагай зон 30 гаран модоной газарта оршодог Мухар-Шэбэр тосхонһоо сагаан эдеэ асардаг.

Удахагүй хабарай тарилгын халуун хаһа орохонь. Гэтэр һуурин тосхонуудтахи магазинууд, столовонууд үбэлэй гуримаар ажаллаһан зандаа. Үнгэржэ ерэхэдээ хоёр һарын урда тээ Шаралдайда нээгдэһэн столоводо мүнөө хүрэтэр хүдэлмэриин үдэр гуримшуулагдаагүй.

Эдэ бүгэдэһөө ямар тобшолол хэлтэйб? Аймаг доторхи бүхы магазинууд болон столовонуудай ажалые мүнөө сагай эрилтын ёһоор эмхидхэхын тула түбхын түрүүн кадрнуудые бэлдэлгэдэ онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй болоно. Гадна сельпо, рабкоопуудай материально-техническэ баазые үргэдхэхэ, эдеэ хоолой зүйлнүүдые хадагалха түхеэрэлгэнүүдые олоор бариха, автотранспортаар хүсэд хангаха шухала. Шалгалтын, лавочна комиссинуудай, бухгалтернуудай хүдэлмэриин харюусалгые дээшэлүүлхэ, материальна харюусалгатай хүнүүдэй ажалые саг соонь түргэн, һайн шанартайгаар хинан шалгажа байха хэрэгтэй.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

УРАН БЭЛИГТЭН ШАЛГАРНА

Арадай уран бэлигтэнэй ехэ hайндэр Сэлэнгын аймагта болоо дүүрэбэ. Буряад, ород арадуудай улигата аялганууд, дэлхэйн, совет композиторнуудай hүр жабхаланта дуунууд аймагай малшад, таряашадай сэдьхэл булаан хангинаа. Дуушадhаа гадна, уран хурсаар уншагшад, хүгжэмшэд, хатаршад бэлиг шадабаряа олоной үмэнэ харуулhан байна.

«Сэлэнгэ» гэжэ ансамблиин репертуарта венгр, поляк, румын арадуудай хатар наадан ороно. Арад бүхэнэй хатар өөрын түхэл онсо шэнжэтэй, түхэл маягтай байдаг юм гээд аба даа. Хатаршад энэ онсо шэнжэеэ харагшадта шадамар бэрхээр дамжуулан бэлэглэнэ. Тиимэл хадань, тэдэнэрэй элдэб янатай национальна хубсаба үмдөөд, сценэ дээрэ гаража ерэхэдэ хүнүүд хани халуунаар угтана.

Арадай ансамблиин коллектив жэл бүри урган олошоржо, уран бэлигтэн элирэн тодорно. Арадай дуунуудые гүйсэдхэгшэ Лилиана Корнеева, Нина Цыретарова гэгшэд нютагайнгаа хүн зоной дунда үнинэй мэдээжэ болонхой. Тэдэнэрэй сценэ дээрэ гарахада, нютагайхидынь нэрьемэ альга ташалгаар угтадаг.

Ново-Селенгинскын соёлой байшангай хореографическа кружогой коллектив аймаг соогоо эрхимүүдэй нэгэн гэжэ тоологдодог болонхой. Тиигэжэ «Сэлэнгэ» ансамбль хүдөөгэй уран hайханай бүлгэмэй коллективүүдэй дундаhаа шалгаржа, нэгэдэхи hуури эзэлбэ.

Мүн тус аймагай Юрөөгэй соёлой байшангай коллектив нютагhаа холуур суурханхай юм. Владимир Цыденов энэ коллективые олохон жэлэй туршада хүтэлбэрилнэ. Тэдэнэр холын фермэ, гүүртэнүүдтэ хүдэлдэг малшадые соёлой талаар hайнаар хангана.

Эндэхи уран hайханай бүлгэмдэ 80 хүн хабаадалсаба. Энэ жэлэй түрүүшын кварталда тэдэнэр 2740 хүниие хангаhан байна. Агитбригадын хүдөө нютагуудаар айлшалхада, тэдэнэртэй сугтаа лектор, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэн, парикмахер, киномеханик, наймаалагша, библиотекарь ябалсадаг юм. Энэ комплексно коллектив 20 дахин холын нютагуудаар айлшалжа, 100 лекци, хөөрэлдөө үнгэргэhэн, 9 дахин концерт-наада табиhан байна. Олохон багшанар, механизатор, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд болон бэшэшье мэргэжэлтэй хүнүүд агитбригадын бүридэлдэ оролсоно.

Юрөөгэй артистнарай концерт бүгэдэндэ hайшаагдадаг. Жэшээлхэдэ, нүхэр Гармаев буряад арадай дуунуудые ирагуу гоёор гүйсэдхэжэ, харагшадай болон жюриин зүгhөө эрхим сэгнэлтэдэ хүртөө. Мария Жамбалова, Владимир Цыденов гэгшэд мүн лэ харагшадта нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа. Цыденовэй гүйсэдхэhэн Новиковой «Дэлхэй Лениние hанана», Цырендашиевай «Яалтайб» гэhэн дуунууд hайн сэгнэлтэ абаа.

Аймагай уран бэлигтэнэй харалгын жюри Юрөөгэй соёлой байшангай уран hайханай бүлгэмэй коллективтэ хоёрдохи hуури олгоhон байна.

Л. СЛЮНКИНА.

Республикын аймагуудта партиин XXIV съездэ зорюулагдаhан уран hайханай бүлгэмэйхидэй фестиваль үнгэргэгдэбэ. Тэндэ хабаадагшад ажал хүдэлмэриингөө амжалта дэбжэлтые аялгалан магтажа, түрэл партиингаа хүтэлбэри доро орон нютагайнгаа жаргалта hайхан ажабайдалые харуулба.

Хойто-Байгалай аймагай түб — Нижне-Ангарск тосхоной уран hайханай бүлгэмэйхид бэлиг шадабари ехэтэй гэжэ үнинэй суутай.

«Эрхим hайн бүлгэмэй нэрэ солын түлөө» мүрысөөндэ аймагай түб тосхон болон колхоз, предприятинуудай залуушуул олоороо хабаадалсаа.

Теэд эдээн сооhоо хэд шалгараа б гэбэл, холын Уоян тосхоной бэлигтэн болоно. Тэдэнэр ород болон эвенк арадай дуу хатарнуудые гоё hайханаар гүйсэдхэхын хажуугаар, угалзатуулан оёhон угаа hайхан эвенк хубсаhаараа бултаниие баярлуулба. Тиин илангаяа «Оронуудай хатар» бэрхээр наадабад. Колхозой hаалишан Татьяна Семушева хонгёо hайхан хоолойгоороо эвенк арадай дуунhаа гадна, Норвегиин композитор Э. Григэй «Сольвейг» гэжэ аялга хонгёо hайханаар хангюурдаа, ехэ магтаал hайшаалда хүртөө.

Мүн лэ энэ Уоян тосхонhоо ерэhэн хүгшэн Лукерья Денисовна Агдыреева урданай эвенк арадай дуу ирагуу гоёор дуулахын хажуугаар «Кордун» гэжэ эвенк болон яхад арадай хүгжэмэй инструмент дээрэ хэдэн зохёолнуудые гүйсэдхөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эвенк яhатанай хатар гүйсэдхэгдэнэ.

А. ДОНДУКОВ.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭСЭЛ

Мухардалгаhаа гараха зам

15 янзын үбшэн тахал үүдхэдэг хорхой шабхай Юта штадай Дагуэй город шадархи американ сэрэгэй лабораторинуудта үсхэгдэжэ байдаг гээд апрелиин 3-да «Уолл-стрит джорнэл» газетэ мэдээсээ hэн.

«ТНО» гэжэ Голландиин сэрэгэй эмхи ультрафиолетовэ гэрэлhээ айдаггүй хорхой шабхай шэнжэлжэ байдаг гээд Амстердамай «Хет пароол» газетэ уданшьегүй бэшээ hэн.

Баруунай хэдэ хэдэн оронуудай арсеналнууд дотор бактериологическа зэбсэг бүри hайнаар түхеэрэн суглуулжа байhан тухай мэдээсэлнүүд hүүлэй үедэ юрын, жиирэй үзэгдэл болобо. Гэхэтэй хамта, тэдэниие сошордомоор мэдээсэлнүүд гэжэ тоолохо хэрэгтэй.

Бактериологическа (биологическа) зэбсэг химическэ ба ядерна зэбсэгhээ зааханшье дутуугүй хоротой: тэрэ хадаа хүн зониие баhал олоорнь хюдажа шадаха байна. Бактериологическа зэбсэг тон үсөөхэншье хорхой шабхай үргэн уужам газар дээрэ тараажа, олон түмэн хүниие гэмтээжэ шадаха юм. Теэд биологическа зэбсэгэй гансашье промышленна талаараа хүгжэнги оронуудта бэшэ, мүн бусадшье оронуудта хэгдэжэ болохо байhые хараадаа абабал, хүн түрэлтэндэ али зэргын ехэ аюулай тохёолдоод байhаниинь тон эли болонол.

Эгээл тиимэhээ буу зэбсэг хуряаха талаар Женевскэ комитедтэ социалис оронуудай хамтаараа гаргаhан үүсхэлынь айхабтар шухала удха шанартай. Бактериологическа (биологическа) зэбсэг, хоронуудые ухаалан бүтээхэ, запасуудыень суглуулха ябадал хоримжолхо, нөөсыень үгы хэхэ тухай конвенциин шэнэ проект тэдэнэр дурадхаба. Тэрэ хэлсээнэй хүсэндөө ороhонойнь hүүлээр гурбан hарын турша соо бактериологическа зэбсэгэй нөөсые, тэрэ зэбсэг дэлгэрүүлхэ арга хэрэгсэлнүүдые үгы хэхэ гэhэн уялга тус проектын ёhоор оронууд даажа абаха ёhотой.

Социалис оронууд гансашье бактериологическа бэшэ, мүн химическэшье буу зэбсэг хоримжолхо гэжэ тэмсэдэг байгаа, тэмсэнэшье. Тэрэ хоёр янзын зэбсэгүүдые нэгэн доро хоримжолхо тухай проект 1969—1970 онуудта социалис оронууд дэбжүүлэн табяа hэн. ООН-ой гэшүүд—олонхи гүрэнэй тэрэ проектые дэмжэжэ байхадань, США, Англи болон баруунай бусадшье зарим гүрэнүүд энэ асуудалые бүхы дээрэнь шиидхэхые арсажа, химическэ зэбсэгэй хоримжолгые хиналта доро абажа болохогүй юм гээд мэдүүлhэн байнад. Буу зэбсэг хуряалгын комитедтэ хоёр жэлhээ үлүү соо үргэлжэлhэн хөөрэлдөөн тэрэнэйнь уршагаар ямаршье үрэгүйгөөр дүүрээ бэлэй.

Химическэ болон бактериологическа зэбсэг хоримжолхо асуудалые шата дамжуулан шиидхэхэ, тиихэдээ биологическа зэбсэг хоримжолхо талаар үгэеэ хамагhаа түрүүн ойлголсон, тэрэ ажалаа эхилхэ гэжэ социалис оронууд мүнөө үедэ дурадхаад байха юм.

Хүн түрэлтэндэ тон ехэ удха шанартай асуудалые, мухардалгаhаа гаргажа боломо ашатай hайн үүсхэл социалис оронуудай гаргаад байхадань, дэлхэйн зон тэрээндэнь үндэр сэгнэлтэ үгэнэ. Бактериологическа зэбсэг хоримжолхо тухай хэлсээн баталагдаа hаа, тэрэнь буу зэбсэг бодото дээрэнь хуряаха талаар дайнай hүүлээрхи үедэ хэгдэhэн түрүүшын алхам болохо бэлэйл.

СИРИ: эрхэ сүлөөгэй 25 жэл

Апрелиин 17-ной үдэр Сириин Араб Республикада национальна ехэ hайндэр болобо. 25 жэлэй саада тээ тэрэ үдэр гадаадын эгээ hүүлшын солдат энэ ороной газарhаа гаража ошоо hэн. Сириин эрхэ сүлөөтэ байдалай түлөө үсэд шангаар, үни удаан хэгдэhэн тэмсэл дүүрээ hэн. Тиигэжэ, бүри 1943 ондо, Сири болбол өөрын эрхэтэ, бэеэ даанхай гүрэн болоо бэлэй.

Гэхэтэй хамта, дотоодын хархисуудай, гадаадын империалис этэгээдүүдэй хорото ябуулга дээрэhээ ороной бэеэ даанги байдалда аюултай ушарнууд энэ 25 жэлдэ нэгэтэ бэшэ үзэгдэhэн байна. 1967 ондо Израилиин эзэрхэг түримхэй добтолго хэhэнэй уршагаар Сиридэ илангаяа ехэ аюул тохёолдоhон байба. СССР болон социалис бусадшье гүрэнүүд хүшэр хүндэ сагтань Сириин арадта хани ёhоной туhаламжа үзүүлhэн байха юм.

В. ГОНЧАРОВ,
А. КИСЛОВ,
И. ЛАПИЦКИЙ,
Н. ЧИГИРЬ.
(ТАСС).

ЭНДЭ ЗУРАГАА АБХУУЛЫТ

Ниислэл хотымнай 1-дэхи фотоательегэй филиал Үдэ мүрэнэй урда бэедэ, Геологическа гудамжада нээгдэбэ.

Комсомол залуушуулhаа бүридэhэн энэ филиалые пенсионер эхэнэр Елена Васильевна Дорофеева хүтэлбэрилнэ. Нүхэр Е. В. Дорофеева гуша гаран жэл соо фотограф ябаhан хүн. Тиихэ зуураа, тэрэ центральна фотоателье, мяха-консервын комбинат шадархи, виадуктахи фотографинуудые эмхидхэлсэhэн, хүдэлмэрилhэн байха юм. Шэлэhэн мэргэжэлдээ тон дуратай энэ эхэнэр мүнөө амаралтада байбашье, фото-зураг буулгангүй байжа шададаггүй. Мүнөө тэрэ филиалай ахалагша мастер болгогдожо, эндэ ажаллажа эхилбэ.

hая нээгдэhэн энэ фотографида хүн зон олоороо ябажа захалаа. Тиин түрүүшын амаралтын үдэр 80 гаран түхэригтэ фото-зурагууд буулгагдаба.

Тус фотографида мүн үнгэтэ зурагуудые хаалгажа болохо юм. Тэрээнhээ гадна, гэртээшье захил хэхэ танай дуран. Энэ филиал понедельнигтэ амараад, бэшэ үдэрнүүдтэ үглөөнэй 11-hээ үдэшын 7 час болотор ажаллана.

Манай корр.

ЦСКА-гай болон СССР-эй суглуулагдамал командын ахалагша тренер Валентин Николаев тухай.

БЭЛИГТЭЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

Совет футболистнуудта мэдээжэ шэнжэлэгшэ Борис Аркадьев Валентин Николаев тухай иигэжэ хэлэhэн байна: «Командын эгээл шуналтай, эрхим гэшүүн. Талмай дээрэ гараад ябахадаа, эсэхэ сусахые мэдэхэгүй, зүрхэтэйгөөр наададаг футболист юм. Хоёрдохёор, үнгэрhэн жэлдэ командын эрхимээр наадаhанай аша үрэнь нэн түрүүлэн командын ахалагша тренерэй габьяаhаа бололсоо...

Эдэ дулаан үгэнүүд нэгэл хүндэ—спортын габьяата мастер, СССР-эй габьяата тренер Валентин Николаевта зорюулагданхай. Эдэ үгэнүүд Николаевай футболист, Николаевай тренер ябаhыень гэршэлжэ үгэнэ. Николаев футболист ябахадаа, Борис Аркадьевай хүтэлбэрилдэг ЦСКА-гай командада наададаг байhан... Мүнөө тус командые өөрөө толгойлжо байна ха юм.

Николаев 1940 ондо арбан юhэтэй студент ябахадаа сэрэгэй командада ерэhэн намтартай. Тиихэдэ футболой талаар бага зэргэ дүршэлтэй боложо эхилhэн байгаа. Тэрэ «Локомотив» болон Москва хотын суглуулагдамал командануудта наададаг байhан юм. Валентин тэрэ үедэ полузащитник, удаан гол добтологшо болоhон. ЦСКА-гай командада ерэмсээрээ наймадахи номерой футболистэй уялга дүүргэжэ эхилhэн юм. Зүгөөр тэрэ наймадахи номерынь Валентинай 1952 оной намар болотор—hүүлшынгээ наада үнгэргэтэрнь hэлгэдээгүй бэлэй.

Залуу футболист орон соогоо мэдээжэ болоhон клубта гэшүүниинь боложо, өөрынгөө hайн талые харуулхые яhала оролдодог, эрмэлзэдэгшье байба. Зүгөөр тиигэхэ, иигэхэм гэжэ оролдохонь үшөөл эртэ байгаа ха юм. Эндэ hайн сэдьхэл, үсэд нэтэрүү оролдолго, эрмэлзэл хэрэгтэй. Энээнэй хажуугаар тэрэ үедэ орон соогоо эрхимэй эрхим гэгдэhэн футболистнууд Григорий Федотов, Константин Лясковский, Владимир Никоноров гэгшэдэй хажууда гайхан эшэнгүй, оорынгоо талаан, бэлиг шадабариие харуулжа шадаха байба гээшэ.

Командада шэнээр ерэhэн Валентин өөрынгөө талаhаа нэтэрүү, оролдосотой футболист байhанаа харуулжа эхилhэн. Энээндэ тэрэнэй наадынай өөрынь маяг, үүсхэл ехэ туhа нэмэри боложо үгэhэн юм.

Хэдэн жэл үргэлжэлhэн дайнай үедэ, футбол тухай hанахааршье бэшэ байhан сагта залуу мастерай саашанхи ургалтада нилээд тойбо татагдаа. Хүшэр хүндэ жэлнүүдэй үедэ Николаев тусхай курс дүүргээд, Улаан Армиин сэрэгшэдтэ физкультурын хүдэлмэри заадаг байба. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн дүүрэжэ, Валентин Николаев удаадахи жэлнүүдтэ СССР-эй чемпион гэhэн алтан медальда дүрбэ дахин хүртэhэн байна. Тиихэдэ ЦСКА командын эбтэй эетэй табан бэрхэ футболистнууд, Алексей Гринин, Валентин Николаев, Григорий Федотов, Всеволод Бобров, Владимир Демин гэгшэдтэ хүрэжэ наадамаар футболистнууд оронойнмай бусад командануудта үгы байhан. Валентин эдэнэрэйнгээ дунда командын дирижер, «мотоорынь» байhан гэхэ. Тиихэдэл Валентин Николаев саашадаа али нэгэ командын тренер болохо гү, али физкультурын институтда орохо гэжэ үетэн нүхэдынь hанадаг, тухайлдагшье бэлэй. Харин Николаев тиигэнгүй, бронетанкова сэрэгэй академидэ ороhон байгаа бшуу.

Он жэлнүүд үнгэрнэ. Николаев танкова частьда футболшье hанаха сүлөөгүй албаяа хэжэ ябаа. Тиигэжэ ябаhаар гэнтэ сэрэгэйнгээ албанай хахасаха сагынь болобо. Юуб гэхэдэ, 1963 ондо сэрэгэй футболистнуудай бирагүйгөөр наадажа эхилхэдэнь, Николаевые ЦСКА-гай тренер болохыень дурадхаба. Тиигэжэ ЦСКА команда 1964, 1965 онуудта гурбадахи hуури эзэлжэ, бронзо медальда хүртэhэн байгаа. Удаань Валентин Николаев Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй главна тренерээр ажаллахадаа, Хабаровскын командада hаналаа табиhан байгаа. Үнгэрэгшэ үбэл инженер-полковник Николаев ЦСКА-гай командада дахинаа бусажа ерээ юм. 1970 ондо ЦСКА-гай команда оронойнгоо эрхим футболистнуудай зэргэдэ гараа hэн.

ЦСКА-гай футболистнууд hайн хамгаалгатай гэжэ мэдээжэ. Зүгөөр полузащитнигуудынь hулаар наададаг байhан. Энэ талаяа hайжаруулжа шадаагүй hаа, амжалта ерэхэгүй гэжэ тренер Николаев бодоод, командынгаа гол добтологшо ябаhан Владимир Федотовые зүрхэтэйгөөр дунда линидэ табижархёо бшуу. Иихэдэнь юун болоо гэжэ hананат? 1970 ондо, нааданай дүүрэхэ багта Федотов шадамар бэрхэ хамгаалагшадай нэгэн болоод байгаа.

Добтолго тухай хэдэн үгэ хэлэлтэй. Тренер Николаевай hанамжаар добтолго хадаа гансахан добтологшодой уялга бэшэ, харин бүхы командын хэрэг ха юм. Добтолгодо хамгаалагшаhаа эхилээд булта оролсохо, туhалалсаха зэргэтэй. Богонёор хэлэхэдэ: арбан хамгаалагшад, арбан добтологшод байха ёhотой юм. Жэшээнь, ЦСКА командын гол хамгаалагша Альберт Шестернев хоёр хамгаалагшадтаяа — Юрий Истомин, Валентин Афонин гэгшэдтэй суг хамта бусад футболистнуудтаяа добтолгодо оролсодог болоо ха юм. Николаев иигэжэ хэлэдэг: «Мүнөө үеын футбол наадагшадай майка дээрэ бэшэгдэhэн номер юушье тайлбарилжа үгэнэгүй. Энэ номерынь гансал футболой протоколдо наадагшадай нэрэ обог бэшэхэдэ хэрэгтэй болодог». Тиимэhээл командын футболист бүхэн энээндэ hайн бэлэдхэлтэй, хаана, хэзээдэшье добтолхо, хамгаалхаар бэеэ зэhэнхэй байха ёhотойень харуулна.

Валентин Николаев 1970 оной намарhаа СССР-эй суглуулагдамал командын ахалагша тренер болоодшье ябахадаа, энэ гуримаа сахиха гэжэ оролдодог байна.

СССР-эй суглуулагдамал командын hургагша, хүмүүжүүлэгшэ болгогдожо табигдаhан Николаев шэнэ составтайгаа hаянай танилсажа байнхай. Мүнөө тэрэ Европын түрүү hуури эзэлхэ мүрысөөндэ командала бэлдэнэ. Валентин Николаевай ударидалга доро СССР-эй суглуулагдамал команда уласхоорондын арбаад уулзалга үнгэргэбэ. Нааданайнь дүнгые хаража үзэхэдэ, суглуулагдамал командын футболистнууд бараг hайн амжалта туйлаhан байна.

Олег ВИХРЕВ,
Михаил ШЛАЕН.
(АПН).

ХИЛЫН ГААНАhАА

Съездэ бэлэг

СОФИ. (ТАСС). Болгариин промышленность энэ жэлэй нэгэдэхи кварталда нёдондоной тус үеынхидэ орходоо 11,1 процентээр ехэ продукци гаргаа. Промышленна продукци бүхы дээрэнь гаргаха түсэб 4,8 процентээр үлүүлэн дүүргэгдэжэ, 147 миллион левэй продукци нэмэжэ гаргагдаа. Энэнь съездые угтуулан абтаhан уялгаар хараалагдаhанайхиhаа нилээд ехэ. НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи информациин талаар гүрэнэй управлениин мэдээсэл соо энээн тухай хэлэгдэhэн байна. Тус мэдээсэлые БТА агентство тунхаглаhан байгаа.

Ороной экономикын туйлаhан ехэ амжалтанууд КПСС-эй XXIV съездын ба БКП-гэй X съездын хүндэлэлдэ зорюулан, болгар арадай хэhэн шэн зоригто ажалай үрэ дүн болоно.

Араб республикануудай холбоон

КАИР. (ТАСС). Гурбан араб гүрэниие толгойлогшонор — ОАР-ай президент Анвар Садат, Сириин президент Хафез Асад, Ливиин Революционно Соведэй түрүүлэгшэ Муамар Каддафи араб республикануудай холбоо байгуулха тухай хэлсээндэ апрелиин 17-до Бенгазида гар табяа.

ОАР-ай, Сириин ба Ливиин хүтэлбэрилэгшэд Ливиин тус городто зублөө хэхэдээ, политическа, сэрэгэй болон экономическа талаар эдэ араб гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаа холбоое, нэгэдэлые бүри гүнзэгырүүлхэ гэжэ хүсэдөөр үгээ ойлголсоо гээд «Аль-Ахрам» газетэ мэдээсэнэ.

ПОРП-гэй ЦК-гай IX ПЛЕНУМ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ДҮҮРГЭБЭ

ВАРШАВА. (ТАСС). ПОРП-гэй ЦК-гай IX пленум апрелиин 16-да хүдэлмэреэ дүүргээ.

ПОРП-гэй ЦК-гай IX пленум хадаа КПСС-эй XXIV съездын хүдэлмэридэ хабаадалга тухай ПОРП-гэй ЦК-гай делегациин тоосоое, мүн ПОРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой ба Секретариадай ажал ябуулга тухай тоосоое, тэрэшэлэн ПОРП-гэй ЦК-гай VII ба VIII пленумүүдэй шиидхэбэриие бэелүүлхэ талаар ПНР-эй правительствын хэhэн хүдэлмэри тухай мэдээсэлые hайшааhан шиидхэбэринүүдые баталан абаба.

1971 оной hүүл ба 1972 оной эхин үеэр ПОРП-гэй зургаадахи съездые зарлаха тухай ПОРП-гэй ЦК-гай IX пленум шиидхэбэри гаргаа гээд ПАП агентство мэдээсэнэ.

Станислав Канья гэгшые ПОРП-гэй ЦК-гай секретаряар пленум hунгаhан байна.

Р. НИКСОНЭЙ ХӨӨРӨӨН

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Газетэнүүдэй редакторнуудай американ бүлгэмэй бүлэг гэшүүдтэй предизент Р. Никсон хөөрэлдэхэдөө, США-гай дотоодын ба гадаадын политикада хабаатай хэдэ хэдэн асуудалнуудта харюусаа.

Орон дотор экономическа асуудалнуудые шангаар табигдаhан зангаараа, национальна продукциин энэ жэлэй нэгэдэхи кварталда бүхы дээрээ ургалта «түсэбүүд болон табигдаhан зорилгонуудые харюулжа шадаагүй» гээд тэрэ дахин мэдэрхэ баатай болоhон байна.

Урда Вьетнамай хүн зониие олоор алажа, гэм зэмэ хэhэн лейтенант Колли гэгшын сүүдтэ өөрынгөө хамааралсаhые Р. Никтон зүбтүүлхые оролдоhон байна.

ФБР-эй директор Гуверые президент мүн лэ үмөөрөө. Ороной түрүү үзэл бодолто организацинуудые, олон политическэ ажал ябуулагшадые мүрдэхэ, мушхэхын тулада ФБР-эй конституцида харшаар хэрэглэнэ гэжэ Гуверые олониитэ, мүн конгрессэйхидшье гэмнэдэг байна бшуу.

Индохитадтахи дайн байлдаан «хүндэ хүшэр дайн» болоно гэжэ Р. Никсон нэгэнтэ бэшэ хэлэhэн байгаашье hаа, Зүүн-Урда Азида США урдынгаа хараа бодол саашадань баримталха гэжэ президент лаблан хэлээ. Вьетнамдахи дайн байлдаае буруушааhан эрилтэнүүдые американ олониитын хэдэг болобошье, Урда Вьетнамhаа американ сэрэгүүдые хээ гаргахаар США-гай правительствын hанаашалжа байhан тухай хэлэхэдээ тэрэ мүн лэ арсаа.

Американо-хитад холбоо барисаан тушаа хөөрэлдөөнэй нилээд ехэ хубинь зорюулагдаhан байна. США-гай правительство «Хитадтай худалдаа наймаа хизаарлалгые, мүн энэ орондо аяншалгые хоригые hуларуулаа» гээд Р. Никсон заагаа.

США-гай правительство Кубатай өөрынгөө харилсаа хубилгаха hэдэлгэ хэхэгүй гү гэhэн асуудалда харюусахадаа, президент иигэжэ мэдүүлээ. «Америкэдэ харша» хараа бодол Кубын баримталжал байhан сагта «США өөрынгөө харилсаа заhаруулхые хүсэнэгүй» гээд Р. Никсон хэлээ.

СОЦИАЛИС КУБЫН hАЙНДЭР

(ТАСС).

Американецууд hанаа...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Майн hайндэрые угтуулан» гэhэн түрүү бэшэг. Коммунис субботник тухай материалнууд. ТАСС-ай hүүлшын мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаhанда: Хүмүүжүүлгэ тухай М. Лукьяновай статья. В. Малютинай зурагал.

Гурбадахи хуудаhанда: БурАССР-эй арадай хиналтын комитедтэ. Хиналтын саанаhаа мэдээсэлнүүд. В. Норбоевой статья.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Сэрэгэй хатуужал» гэhэн М. Яковлевай статья. Хяагтаhаа энэ hонин. Тобшо мэдээсэлнүүд ба сонсоолнууд.

ЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 18.00 — «Веселый рожок» гэhэн үхибүүдтэ зорюулагдаhан фильм-концерт. 18.20 — киноочерк. 18.40 — авиазаводой соёлой байшангай арадай ансамблиин концерт. 19.20 — «Уласхоорондын шэнжэсэл» гэhэн дамжуулга. 19.40 — «Замай залуурэшадтан адляар» гэhэн киноочерк. 19.50 — телепанорама. 20.10 — Вероника Тушноваагай «Лирика» гэhэн дамжуулга. 20.30 — «Нүхэр хүдэлмэришэн» гэhэн дамжуулга. 21.10 — «Искусствын мастернууд» гэhэн дамжуулга.

ЛАОСОЙ АРАДАЙ СҮЛӨӨРЭЛГЫН АРМИИНХИД АМЕРИКАНО-САЙГОНОЙ СЭРЭГШЭДТЭЙ ШАНГААР ТЭМСЭЖЭ БАЙНА. ҮДЭР БҮХЭНДЭ ДАЙСАД ЕХЭ ХОРОЛТОДО ОРОЖО БАЙДАГ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ЛАОСОЙ АРАДАЙ СҮЛӨӨРЭЛГЫН АРМИИН СЭРЭГШЭД ДОБТОЛГО ХЭЖЭ БАЙНА.

ТАСС-ай фотохронико.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:
г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. ответ. секретаря—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приемная—56-62, машбюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Н-03443. Заказ № 937.